

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

TiszaKécske Város Önkormányzata

HEP 2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	20
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	57
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége.....	65
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	72
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	80
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	82
10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	84
10. 1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	84
10.2. Jövőképünk.....	85
10.3 Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	86
3. Megvalósítás	91
10.4. Elfogadás módja és dátuma	95

Bevezetés

Összhangban az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel (Ebkvtv.) és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40 § (1) bekezdés 28. pontja alapján kibocsátott 2021. július 1-től hatályos a Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentummal összhangban Tiszakécske Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében szükséges feladatait. Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2). bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,¹ és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.²

A település bemutatása

A régészeti eredmények alapján Tiszakécske területén már közel másfélezer évvel ezelőtt lakott település nyomai találhatók. A bögi Kincsempart templomának maradványai az Árpád-korból, a 12-14. századból valók. Levéltári feljegyzések szerint Bög és Kécske Kinizsi Pál birtoka volt. A település növekedése és faluvá szerveződése az ezt követő időszakban (XI., XII., XIII. század) indult meg. A tatárjárás idején a lakosság számbeli növekedése meggyorsult. A Vatikán irattárában őrzött egyházi tizedjegyzék tesz először említést a faluról "Cechke" néven, 1332-ben. Mindkét falu a török dúlás áldozatává vált, azonban az ekkor elmenekült lakosság a későbbiekben visszatelepült. A XVII. században a Rákóczi szabadságharc leverése után a nagyabonyi közbirtokosság kapta meg a területet. Ők Nógrád és Hont vármegyéből zömmel katolikus vallású családokat telepítettek a faluba. Az új telepesek lakóhelye a régi Kécske nagyobb kiterjedésű elhagyott része lett (Újkécske), ahol a földet "taksások" művelték. A betelepítést követően a régi kécskeiek etnikai, vagyoni, vallási viszonyainak eltérő volta alapján a jövevényektől elkülönültek és elnevezték magukat ókécskeieknek. Valójában ezzel elkezdődött a falu lakosságának lakóhelyi (Ókécske és Újkécske), etnikai (szlovákok és magyarok), gazdasági (taksások és telkes jobbágyok), vallási (református és katolikus) elkülönülése. Így a régi egységes település kettészakadt, amit az 1867-es törvény közigazgatásilag is szentesített. 1887-ben készült el a település határán húzódó vasútvonal. Újkécske fejlődésének kedvezett, hogy a törvényhatósági kövesutak (Szolnok, Kiskunfélegyháza, Nagykőrös) Újkécskén keresztül vezettek. A századfordulótól kezdve töretlenül fejlődött a település a két világháborúig, ahol közel 500-an haltak meg. A két települést, Ókécskét és Újkécskét 1950-ben egyesítették Tiszakécske néven. 1956. október 27-én a forradalom hevében repülőről leadott sortűznek 17-en estek áldozatul és a megrázó események során sokan megsebesültek. Tiszteletükre a főtéren emlékművet emeltek. A fejlődés a 60-as években vett új lendületet. Létrejött a kerekdombi, majd a Tisza-parti termálfürdő, mindkettő köré üdülőövezet épült, szinte a semmiből. A szakiskolai képzés mellett 1963-ban megindult a gimnáziumi oktatás is. Elindult a mozgalmas kulturális és

¹ Különösen ide tartozik a Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

² Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

közösségi élet. Az évek során Tiszakécske a magyar citeramozgalmak központjává vált. Gyárreszlegek települtek ide, kiépült a szociális intézmények rendszere is. A gyári munka elterjedése rohamos gazdasági fejlődést eredményezett a településen, javult a foglalkoztatottság és a lakosság létszáma is megnőtt. 1986-ban a település városi rangot kapott. Ez után egy újabb dinamikus fejlődési időszak vette kezdetét, mely a '90-es évek elejéig tartott.

Tiszakécske kiemelkedő turisztikai idegenforgalmi vonzástényezője a Tisza folyó. A települést 22,5 km hosszan határolja a folyó, a Tisza-parton 300 m hosszan homokos szabadstrand működik. Tiszakécske a vizek városa. A Holt-Tisza part a horgászat mellett a rendkívül gazdag növény és állatvilágnak ad otthont. Az itt pihenők, fürdőzők kényelmét szolgálják a parton és az üdülőterületen működő szolgáltató és vendéglátó egységek és a Tisza-parti termálfürdő, illetve a kerekdombi fürdő is.

A település gazdasági életében többek között meghatározó az Andritz Kft. (volt TIGÉP), Duna Aszfalt Zrt. A városban jelentős az egyéni vállalkozások száma, amelyek több helyi lakosnak adnak állandó munkahelyet.

Tiszakécske Városa 2013. január elsejétől Járási Központ lett. A Tiszakécskei Járáshoz 5 település tartozik.

Tiszakécske lakónépessége a 2022. évben 11.664 fő volt, legtöbben az iparban, a mezőgazdaságban, a szolgáltatási szektorban és az idegenforgalomban tevékenykednek. A településre jellemző demográfiai adatokat az alábbi táblázatok és diagramok jól mutatják.

Tiszakécske lakónépessége az utóbbi években az alábbiak szerint alakult:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	11 990	bázis év
2018	12 064	100,62%
2019	12 132	100,56%
2020	12 096	99,70%
2021	12 113	100,14%
2022	11 664	96,29%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

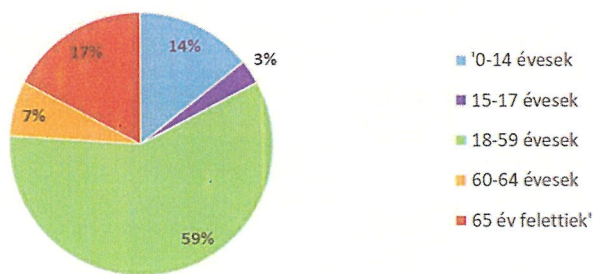
A fenti adatok szerint a város lakónépessége az elmúlt években némi növekedést követően csökkent.

Az állandó népesség összetételét nemek és korcsoportok szerint a 2020. évre vonatkozóan az alábbi táblázat szemlélteti:

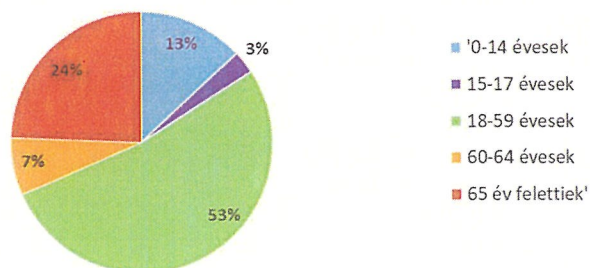
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5 614	5 870	11484	48,89%	51,11%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			323	2,81%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	801	769	1570	6,97%	6,70%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	167	164	331	1,45%	1,43%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 298	3 088	6386	28,72%	26,89%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	382	416	798	3,33%	3,62%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	966	1 433	2399	8,41%	12,48%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

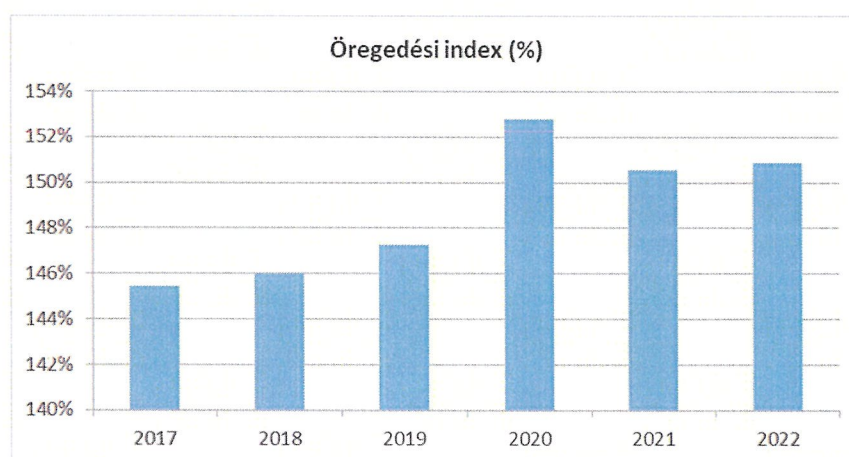
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az alábbi táblázat alapján megállapítható, hogy Tiszakécskén a 65 év feletti állandó lakosok száma nagyobb mértékben növekedett, mint a 14 év alattiaké, így a település öregedési indexe emelkedő tendenciát mutat az elmúlt években. Némi csökkenés a 2021-2022. években figyelhető meg, amikor a 0-14 éves korú állandó lakosok száma növekedett, valószínűsíthetően a különféle gyermekvállaláshoz kötött kedvezmények következtében.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	2 243	1 542	145,46%
2018	2 273	1 557	145,99%
2019	2 333	1 584	147,29%
2020	2 399	1 570	152,80%
2021	2 442	1 622	150,55%
2022	2 474	1 640	150,85%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma mutató esetében megállapítható, hogy 2017-2020. években jelentős csökkenés figyelhető meg, majd a 2020. évi adathoz képest ismét növekedés látható.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	15,78
2018	10,56
2019	6,94
2020	2,64
2021	8,34
2022	6,18

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás tekintetében az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített számát az alábbi táblázat tartalmazza:

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-5,37
2018	-4,49
2019	-3,06
2020	-6,85
2021	-6,69
2022	-5,11

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Tiszakécske Város Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)³ által:

- diszkriminációmentességet,⁴
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,⁵
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,⁶
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.⁷

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzási képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél különösen hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Valójában számolni kell a tanyán élő, és több hátránnyal egyidejűleg érintett célcsoport tagjaival is. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek létrehoznak egy egységes a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert is az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. „Annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok (tartósan rászoruló - romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékkal élők) helyzetének változása és problémáik kezelése érdekében tett intézkedések országos szinten is nyomon követhetőek legyenek, a programokat a települési önkormányzatok egységes elvek mentén kell, hogy elkészítsék.”⁸

A HEP-ek alkalmat és lehetőséget teremtenek helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az önkormányzatok közötti megállapodások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja az MNTFS és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.⁹

A HEP helyzetelemző részének céljai:

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.¹⁰ E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező

³ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.

⁴ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.

⁵ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek. e) pont.

⁶ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.

⁷ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

⁸ MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) II. TARTÓSAN RÁSZORULÓK – SZEGÉNY CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK – ROMÁK (2011–2020) Frissített változat. p. 119.

⁹ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

¹⁰ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.

problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.¹¹ További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.¹²

A felzárkózás-politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének új rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékkal élő személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.¹³

¹¹ Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

¹² Alaptörvény XXV. cikk.

¹³ MNTFS 2030. p. 166.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományaira való tekintettel, az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel megállapítható, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebktv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete tartalmazza.¹⁴ A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.

A program elkészítésére vonatkozó helyi szabályozás:

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti.

- Tiszakécske Város Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről szóló 22/2017. (XI.30.) önkormányzati rendelete szabályozza a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételét, amelyek között az étkeztetés és a házi segítségnyújtás is szerepel, így a szociálisan rászorult állampolgárok rendelet szerint vehetik igénybe a szolgáltatásokat.
- Tiszakécske Város Önkormányzata Képviselő-testületének a bölcsődei ellátás igénybevételéről szóló 20/2021. (X.28.) önkormányzati rendelete alapján a településen egy

¹⁴ Vö. Jat.24. § (1) bek.

- bölcsőde, mint személyes gondoskodást nyújtó intézmény biztosítja a családban nevelkedő három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését.
- Tiszakécske Város Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelete szabályozza a helyben nyújtandó szociális támogatásokat, amelynek keretében a települési támogatás formái is meghatározásra kerültek, így lehetőség van rendkívüli települési támogatás, rendszeres lakhatási támogatás, hátralékkezelési támogatás, szükség esetén köztemetés költségeinek igénylésére.
 - Tiszakécske Város Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátások és a gyermekétkeztetés térítési díjainak megállapításáról szóló 6/2016. (III.31.) önkormányzati rendelete határozza meg a szociális és gyermekvédelmi ellátások térítési díját, amely évente felülvizsgálatra kerül.
 - Tiszakécske Város Képviselő-testületének a helyi önkormányzat által nyújtott lakáscélú támogatásról szóló 3/2003. (II.8.) KR. sz. rendelete szabályozza a helyi önkormányzat által nyújtott lakáscélú támogatások feltételrendszerét, amelyen keretében az állampolgárok lakásfelújításhoz, lakásvásárláshoz, lakásépítéshez kérhetnek vissza nem térítendő támogatást az önkormányzattól.
 - Tiszakécske Város Önkormányzata Képviselő-testülete minden évben csatlakozik a Bursa Hungarica Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz, melynek keretében a felsőoktatási intézményekben tanulmányokat folytató, szociálisan rászoruló hallgatók számára nyújt rendszeres anyagi segítséget. A csatlakozásról a Képviselő-testület határozattal dönt.
 - Tiszakécske Város Önkormányzata Képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló 10/2023. (VI.07.) önkormányzati rendelete szabályozza a szociális rászorultság feltételei fennállásának igazolása esetén szociális, jövedelmi és vagyoni helyzet alapján létesíthető lakásbérleti jogviszonyt.
 - Tiszakécske Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közművelődésről szóló 4/2019. (II.28.) önkormányzati rendelete alapján az önkormányzat az adottságainak figyelembe vételével megszervezi a közművelődési alapszolgáltatásokat, célul tűzi ki, hogy a helyi lakosság élet- és munkaképessége növelése érdekében gondoskodjon az iskolai képzést kiegészítő, a humán erőforrás fejlesztését szolgáló programokról.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybeeshetnek. Nemzetközi¹⁵ célkitűzések:

1. **Nincs szegénység**
2. **Nincs éhség**
3. **Jó egészség és jó közérzet**
4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. **Tiszta víz és higiénia**
7. **Megfizethető és tiszta energia**
8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
9. **Ipar, innováció és infrastruktúra**
10. **Csökkentett egyenlőtlenség**
11. **Fenntartható városok és közösségek**
12. **Felelősségteljes fogyasztás és termelés**

¹⁵ Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
16. **Béke, igazságosság és erős intézmények**
17. **Partnerség a célokért**

Szupranacionális¹⁶ célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.¹⁷ Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási háttérű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűséget** pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.¹⁸

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évekre szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

- I. Születés és gyermekkor
- II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
- III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
- IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
- V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
- VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
- VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
- VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
- IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmazzak:

1. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
2. Digitális Gyermekvédelmi Stratégia (2016-)
3. Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-)
4. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)

¹⁶ Forrás : Területi Agenda 2030.

¹⁷ Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

¹⁸ Bővebben lásd:MAKKOS Nándor: A szegregátumok megszüntetésének lehetőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXV. évfolyam 3.szám pp 40-44 (2023)

5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)
6. Új Roma Stratégia (2019-2030)
7. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁹
8. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
9. Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

1. „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

2. Az Országgyűlés 88/2009. (X. 29.) OGY határozata a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról (2009-2024)

A magyar Ifjúságpolitikai Stratégia két elsődleges dokumentumból áll: A Nemzeti Ifjúságvédelmi Stratégiából és a A Kormány 1494/2011. (XII. 27.) Korm. határozata az Új Nemzedék Jövőjéért Program, a Kormány ifjúságpolitikai keretprogramjának elfogadásáról. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) Magyarország nemzeti ifjúsági stratégiája, amelyet a magyar Országgyűlés 2009-ben fogadott el, és 2024-ig érvényes. A NIS felvázolja a magyarországi fiatalok fejlődésének optimális irányait. A stratégia célja, hogy a fiatalokat folyamatos, innovatív és modern erőforrásnak tekintse, amely képes hozzájárulni a társadalomhoz. A NIS három fő fókuszterülettel rendelkezik: a részvétel, a kapcsolat és a felhatalmazás. A magyar kormány akciótervet is kidolgozott a NIS megvalósítására, amelyet 2010-ben hagytak jóvá.

3. Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiája (2016-)

A Kormány a1488/2016. (IX.2.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiáját az InternetKon eredményei alapján készítette el a magyar társadalom és a magyar nemzetgazdaság digitális fejlesztését célzó Digitális Jólét Programot. A program részeként elkészült Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiáját a fentiekén túl az a felismerés hívta életre, hogy a digitális kultúra egyre növekvő mértékben, meghatározó módon befolyásolja mindennapi életünket, társadalmunkat és gazdaságunkat. A tudatos internethasználat mint a digitális kultúrához való hozzáférés csatornája az egyik legfontosabb, rendkívül összetett képesség. Amennyiben a megfelelő képességekkel rendelkező fiatalok biztonságos környezetben tudják használni a digitális világ nyújtotta lehetőségeket, úgy nemcsak a saját egyéni versenyképességük javul, hanem közösségüké, így összességében az országé is.

4. Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-)

A Kormány által 1858/2016. (XII. 27.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Digitális Startup Stratégiáját az a felismerés hívta életre, hogy a digitális átalakulás nem választás kérdése: olyan elkerülhetetlen jelenség, amelyre mindenkinek fel kell készülnie, hiszen 20. századi tudással senki nem lehet versenyképes a 21. században. A digitális eszközöket és szemléletmódot be kell vinni a tantermekbe, mivel napról napra mélyebben integrálódnak a hétköznapi életünkbe is. A felnövekvő generáció versenyképessége, munkaerőpiaci esélyei szempontjából is elkerülhetetlen az

¹⁹ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

oktatási rendszer azonnali és radikális digitalizálása: most dől el, hogy a magyar fiatalok milyen szerepet töltenek majd be az európai munkaerőpiacon, ahogy az is, hogy a magyar nemzetgazdaság milyen szerepet kaphat a nemzetközi versenyben. A felkészülés legjobb eszköze természetesen az oktatásban való tudatos részvétel, az egész életen át tartó tanulás. Ennek megfelelően a DJP kiemelt területei közé tartozik Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájának elkészítése, hiszen a 21. században nem lehet múlt századi módszerekkel tanítani és tanulni.

5. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)

126/2008. (XII. 4.) OGY határozat a Nemzeti Tehetség Program elfogadásáról, a Nemzeti Tehetség Program finanszírozásának elveiről, valamint a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum létrehozásának és működésének elveiről:

Magyarország gazdasági kibontakozása a tudás- és képességigényes ágazatok fejlesztésével valósulhat meg. Ezen ágazatok fejlődése szempontjából kulcsfontosságú, hogy az adott tudás- és képességtartalomban kiemelkedő teljesítményre képes fiatalok, a tehetségek felszínre kerülnek-e, tehetségük kibontakozhat-e, hasznosulhat-e, a tehetségek pályájukon kellő és folyamatos segítséget kapnak-e és - mindezek következtében - képes lesz-e az ország megtartani a legkiválóbb tehetségeit. A tehetségek megtalálása és folyamatos fejlesztése a tehetséges fiatal számára mással nem pótolható kitörési, érvényesülési esélyt jelent. A tehetségek ma már egy adott ország versenyképességét meghatározó kulcstényezővé léptek elő. Ebből is következően a tehetségek megtalálása nem csak a tehetségek és családjuk magánügye, hanem nemzeti ügy, hiszen a tehetség hasznosulása a közvetlen haszon mellett a legversenyképesebb termelés kifejlesztésével és idevonzásával is a teljes nemzetnek többletlehetőségeket teremt. Így a tehetségek segítésének nemzeti programja gazdasági, esélyjavító és társadalomépítési program is.

A tehetségsegítés komplex formái szervesen illeszkednek a köz- és felsőoktatás megújítását célzó törekvésekhez, a kompetencia alapú, az egyének tanulási sajátosságait is figyelembe vevő oktatás elterjesztéséhez. A tehetségek segítése és fejlesztése az életpálya helyes irányba terelését, az életpálya sikerességének segítését, az innováció és kreativitás ösztönzését és elterjedését, a gazdasági növekedést, a magasabb versenyképességet, az esélyegyenlőtlenségek csökkentését, a magasabb társadalmi mobilitást, a hátrányos helyzet leküzdését és a kistérségek, valamint az egész társadalom kohézióját egyaránt szolgálják. A Nemzeti Tehetség Programnak a foglalkoztatási stratégiában példa- és értékteremtő szerepe van, a magyar gazdaság fejlődésében pedig kitörési pont lehet.

A tehetségek segítése nem áll meg a határoknál. A határon túli magyarság tehetségsegítők hagyományainak megismerése, hasznosítása, a határon túli kezdeményezésekkel való folyamatos együttműködés a tehetségsegítést ilyen értelemben nemzeti üggyé is teszi.

A tehetségek segítésében eddig elért, és a Nemzeti Tehetség Program megvalósítása során várható további eredmények nemcsak Magyarország, hanem az Európai Unió egésze számára is kiemelkedően értékes, más országokban is adaptálható tapasztalatot jelenthetnek, amelyek terjesztése hozzájárul az ország nemzetközi elismertségének növekedéséhez.

6. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)

Az Országgyűlés 62/2022. (XII. 9.) OGY határozata a 2026-ig szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Programot. A program stratégiai és horizontális céljai: 1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése. 2. Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata. 3. Az erőforrás-takarékosság és hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése. 4. A környezetbiztonság javítása. 5. A társadalom környezettudatosságának növelése. 6. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése.

Környezeti nevelés és oktatás keretében szükséges különböző környezeti nevelési és oktatási programok megerősítése. Köznevelési intézményekben a környezeti nevelés, és a fenntartható életmódra nevelés részét képezi a nevelési-oktatási feladatoknak. Kereteit elsősorban az Óvodai

Nevelés Országos Alapprogramja és a Nemzeti Alaptanterv jelentik, valamint az erre épülő kerettantervek ajánlásai. A környezeti nevelés egészintézményes kiválósági hálózata a Magyarországi Zöld Óvodák Hálózata, valamint a Magyarországi Ökoiskola Hálózat. Jelenleg hazánkban minden negyedik gyermek Zöld Óvodába és minden harmadik tanuló ökoiskolába járhat. A felsőoktatásban tovább gyarapodtak a környezet- és természetvédelmi tárgyú graduális, posztgraduális és PhD programok. A környezeti nevelés és oktatás a személyes példaadással párosuló ismeretátadáson keresztül, a képzés pedig a fenntarthatóságra neveléssel, az ehhez szükséges tudás átadásával ösztönzi a környezettudatos szemlélet alakulását annak érdekében, hogy az egyén képes legyen döntéseiben és életvitelében is alkalmazni, viselkedése szerves részévé tenni az elsajátított ismeretanyagot.

7. Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia) intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertté válását követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések” programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárcány településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések” programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrész képe, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárcány településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

8. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)²⁰

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

- a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése
- b) A nők „láthatatlan”, „fizetetlen” munkájának fokozott elismerése
- c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében
- d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;
- e) Szemléletmód formálás az oktatásban

²⁰ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

- f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;
- g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása
- 2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony.**
- 3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése.**

9. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034)

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az idősügyi stratégia célkitűzéseire szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbélettűség Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az idősekkel szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödésről való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősek számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az önszorgatás lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az időskorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az időskorú személyeknek egyénenként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az időseknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése). Az idősek számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltukról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízsét megőrző idősező és idős ember

Az Időügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választ adó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősökig. A Stratégiában megfogalmazott időpolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősök önbecsülésének növelését, méltóságának megőrzését, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az idősökkel szembeni tisztelet növelését.

10. Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogyatékosügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben. Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar nyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Tiszaújváros Város Önkormányzata adott évi költségvetési rendeletében az előirányzatok között nevesítésre kerülnek az alábbiak:

- A települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása:
 - Egyes szociális és gyermekjóléti feladatok támogatása:
 - Család- és gyermekjóléti szolgálat
 - Család- és gyermekjóléti központ
 - Szociális étkeztetés
 - Házi segítségnyújtás (szociális segítség és személyi gondozás)
 - Időskorúak nappali intézményi ellátása
 - Fogyatékos és demens személyek nappali intézményi ellátása
 - Támogató szolgáltatás
 - Bölcsőde támogatása
 - A települési önkormányzatok által biztosított egyes szociális szakosított ellátások, valamint a gyermekek átmeneti gondozásával kapcsolatos feladatok támogatása
- A települési önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak támogatása:
 - Intézményi gyermekétkeztetés - bértámogatás
 - Intézményi gyermekétkeztetés - üzemeltetési támogatás
 - Szünidei étkeztetés támogatása
- Települési önkormányzatok nyilvános könyvtári és közművelődési feladatainak támogatása
- Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység támogatása

- Közfoglalkoztatottak támogatása
- Ellátottak pénzbeli juttatásai:
 - rendkívüli települési támogatás
 - lakhatási támogatás
 - hátraleékezelési támogatás
 - köztemetés
- Felsőoktatási intézményi ösztöndíj (BURSA)
- Civil szervezetek támogatása
- Alapítványok támogatása
- Európai Unió pályázati lehetőségek keretében megvalósuló fejlesztések, beruházások, amelyek hozzájárulnak az esélyegyenlőség érvényesítéséhez.

Tiszakécske Város Önkormányzatának Gazdasági programja (2020-2025) legfőbb célként határozza meg a város további fejlődését elősegítő fejlesztési irányok, alapelvek rögzítését a lehetséges gazdasági, társadalmi, környezeti, infrastrukturális környezetben, továbbá az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzelések megfogalmazása. A városban jelenleg működő és a jövőben betelepülő vállalkozások, a helyi adóbevételeken keresztül biztosítják azokat a pénzügyi forrásokat, amelyek lehetővé teszik az önkormányzat közfeladatainak hatékony, jó színvonalú ellátását, továbbá a fejlesztéseket. Az Önkormányzati intézményrendszernek biztosítania kell a város lakossága számára a jó színvonalú közszolgáltatásokat.

Tiszakécske Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) a város középtávú fejlesztési irányait, célrendszerét és azok elérése érdekében tervezett tevékenységeket határozza meg az önkormányzat által jóváhagyott jövőkép és hosszú távú (15-20 év) átfogó célok alapján. Az ITS célja, hogy stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a stratégia megalkotását követő 7-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét.

Az ITS célként fogalmazza meg, Tiszakécske település elemi érdeke és célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a városban.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programhoz az ITS alábbi céljai illeszkednek:

- *Népességmegtartó képesség javítása az életkörülmények és életkilátások javításával, társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése:*
Az ITS célja, hogy a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez hozzájáruljon, az egészségügyi szolgáltatások, valamint az élhető lakókörnyezet mindenki számára egyformán rendelkezésre álljon. Jelen tematikus cél a szegregátum-mentes várost, a leszakadó hátrányos rétegek felzárkózását is célozza.
- *Humán erőforrás fejlesztése és közösségfejlesztés, közigazgatás fejlesztése:*
Célkitűzés, hogy a város minőségi és elérhető közigazgatási, közoktatási, egészségügyi, szociális és kulturális, közösségi közszolgáltatásai mindenki számára elérhetővé váljanak. Cél, hogy az esélyegyenlőtlenséggel küzdők életkörülményeit javítsák, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára kitörési lehetőséget biztosítsanak, az alacsony végzettségűek számára pedig a képzettségi szint emelésével jobb esélyeket a foglalkoztatásra.
- *Fenntartható, élhető, minőségi környezet kialakítása, energiafelhasználás racionalizálása:*

A célkitűzéssel az önkormányzat a teljes közműellátást (szennyvízcsatornázás stb.), valamint a közlekedési szempontú minél jobb elérhetőséget célozza a város minden területén, ezáltal javítva az ott élők mindennapi életkörülményeit, a munkalehetőségekhez való eljutást.

- *A helyi gazdaság, kiemelten a turizmus fejlesztése, foglalkoztatottság növelése:*
Tiszakécskén cél, hogy foglalkoztatási lehetőséget, ezáltal biztos jövedelmet biztosítson minden dolgozni kívánó személy számára.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Tiszakécskei járáshoz öt település tartozik: Lakitelek, Szentkirály, Tiszaalpár, Tiszakécske és Tiszaug. A közszolgáltatások többsége a járás székhelyén, Tiszakécskén érhető el. Az önkormányzat fenntartásában működő Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ a házi segítségnyújtást és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást Tiszakécske és Nyárlőrinc településeken végzi. A szociális alapellátási feladatok közül a Család- és Gyermekegészségügyi Központ járásszinten látja el a feladatait. A támogató szolgálat alapellátási tevékenysége Tiszakécske, Lakitelek, Nyárlőrinc, Szentkirály települések közigazgatási területére terjed ki.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,²¹ kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatok a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból kerültek kigyűjtésre.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai tekintetében a fogyatékkal élőkre vonatkozóan Tiszakécske Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal. A romák száma esetében szintén nem áll az önkormányzat rendelkezésére adat, mivel roma kisebbségi önkormányzat településünkön nem működik.

²¹ Különösen a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv, és a szakképzési intézkedési terv.

Az emberi méltóság minden egyén, és társadalmi csoport tekintetében egyenlő, korlátozhatatlan, visszavonhatatlan, megkérdőjelezhetetlen. Nem megengedhető „A roma kisebbséggel szemben megfogalmazott olyan véleményesítő kijelentés, amely figyelmen kívül hagyja a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét.”²² A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége abban az esetben fedi egymást, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény célcsoportba tartozik. A romák és mélyszegények egy célcsoportban való említése a HEP-ben a munkahelyteremtéssel foglalkoztatással, oktatással és képzéssel, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, szegregátummal, helyi közélettel kapcsolatban indokolt lehet.

Fontos, hogy a jogalkotó több irányból kívánja a nemzetiségi lakosság esélyeit növelni. Egyrészt, az Njt. 81 § (1) bek. által meghatározott nemzetiségi jogok, „különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg.” Az Njt. 81 § (1a) bek. alapján, a nemzetiségi önkormányzat részére az (1) bekezdésben biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely érdekeltnek a másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Másrészt, az Njt. 115. § d) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata „d) a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.”²³

Napjainkban gyakran használt fogalom a mélyszegénység, a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénységből való kitörés nagyon nehéz.

Jövedelmi szegénységben élőknek azokat tekintjük (nemzetközi számítás alapján), ahol az egy főre eső jövedelem (az első felnőtt egy fogyasztási egységnek számít, a további felnőttek 0,5-nek, míg a 14 év alatti gyermek 0,3 fogyasztási egységnek) nem éri el az átlagjövedelem 60 %-át.

A rendkívül alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők körében nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek, kistelepüléseken, hátrányos térségekben élők és romák. A munkaerőpiacra jutás fő akadályai: a regionálisan egyenlőtlen munkahely-kínálat, rugalmatlan munkaerőpiac, alacsony iskolázottság, tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, gyermekek, egyéb gondozásra szoruló hozzátartozók gondozási szolgáltatásainak hiánya.

Anyagi deprivációban élők: Magyarországon a lakosság legnagyobb hányadának nincs lehetősége arra, hogy megtakarítson, így nem rendelkezik elegendő megtakarítással az esetlegesen felmerülő váratlan kiadások saját erőből való finanszírozására.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

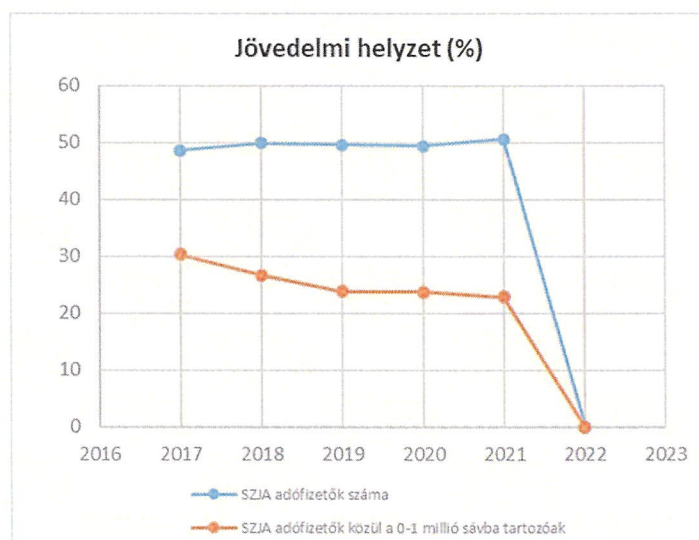
A tiszakécskei lakosság jövedelmi és vagyoni helyzetét tekintve megállapítható, hogy az SZJA adófizetők száma 48-50% körül mozgott az állandó népességhez viszonyítva. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma az állandó népességhez viszonyítva a 2017. évi 30%-os arányhoz képest folyamatos csökkenést mutat, a 2021. évben mindössze 22,84%.

²² Bővebben lásd : 828/2011. (VI. 22.) számú médiatanácsi határozat kivonata.

²³ 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njt.)

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	48,65	30,32
2018	49,85	26,66
2019	49,56	23,86
2020	49,43	23,75
2021	50,54	22,84
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tiszaújszállásán a mélyszegénységben élők jövedelmi és vagyoni helyzetére vonatkozó pontos adatok nem állnak rendelkezésünkre, csupán feltételezni tudjuk a Polgármesteri Hivatalnál, valamint a Család- és Gyermekegészségi Szolgálatnál megforduló ügyfelek kapcsán.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

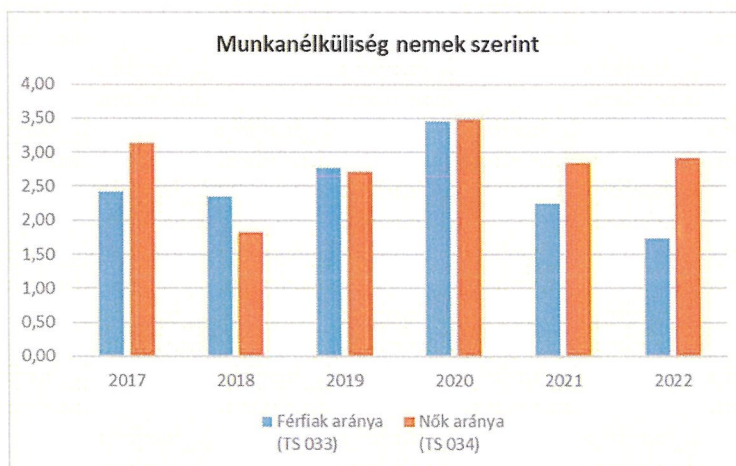
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Az alábbi táblázat alapján megállapítható, hogy munkanélküliségi ráta az elmúlt években 2,08-3,48% között mozgott, és a nyilvántartott álláskereső aránya között a nők aránya a 2018-2019. évektől eltekintve magasabb volt.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	2,42	3,14	2,78%
2018	2,34	1,82	2,08%
2019	2,77	2,71	2,74%
2020	3,46	3,49	3,48%
2021	2,24	2,84	2,54%
2022	1,73	2,91	2,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

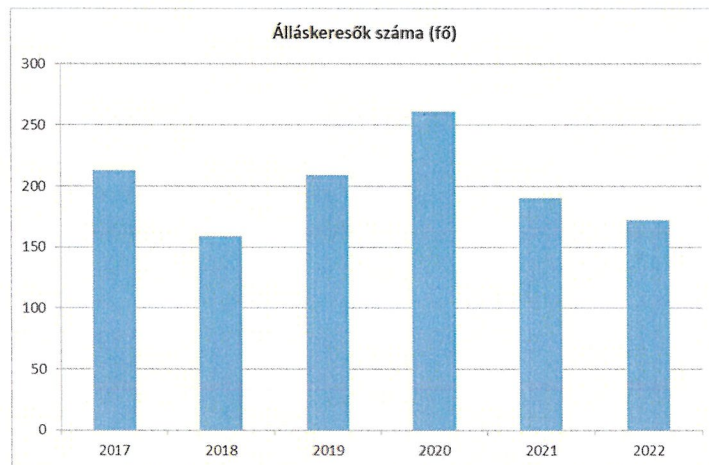

A nyilvántartott álláskeresők száma a 2022. évben 172 fő volt, amely a lakónépesség 1,47%-a. Ez az érték a 2017. évi 213 főhöz képest csökkenést mutat, azonban 2020-ban jelentős növekedés figyelhető meg (261 fő). A korcsoport szerinti megoszlást tekintve kimagasló a 56-60 év közöttiek aránya (15,70%), valamint a 61 éves vagy afeletti álláskeresők aránya (36,63%).

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	213	159	209	261	190	172
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	8,00	14,00	8,00	11,00	4,00	3,00
	%	3,76%	8,81%	3,83%	4,21%	2,11%	1,74%
21-25 év (TS 038)	Fő	24,00	16,00	30,00	32,00	14,00	7,00
	%	11,27%	10,06%	14,35%	12,26%	7,37%	4,07%
26-30 év (TS 039)	Fő	16,00	20,00	19,00	27,00	16,00	10,00
	%	7,51%	12,58%	9,09%	10,34%	8,42%	5,81%
31-35 év (TS 040)	Fő	11,00	16,00	21,00	18,00	18,00	11,00
	%	5,16%	10,06%	10,05%	6,90%	9,47%	6,40%
36-40 év (TS 041)	Fő	19,00	12,00	14,00	16,00	16,00	14,00
	%	8,92%	7,55%	6,70%	6,13%	8,42%	8,14%
41-45 év (TS 042)	Fő	17,00	12,00	29,00	21,00	10,00	13,00
	%	7,98%	7,55%	13,88%	8,05%	5,26%	7,56%
46-50 év (TS 043)	Fő	18,00	10,00	16,00	26,00	14,00	11,00
	%	8,45%	6,29%	7,66%	9,96%	7,37%	6,40%
51-55 év (TS 044)	Fő	22,00	7,00	15,00	26,00	17,00	13,00
	%	10,33%	4,40%	7,18%	9,96%	8,95%	7,56%

56-60 év (TS 045)	Fő	38,00	16,00	22,00	31,00	24,00	27,00
	%	17,84%	10,06%	10,53%	11,88%	12,63%	15,70%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	40,00	36,00	35,00	53,00	57,00	63,00
	%	18,78%	22,64%	16,75%	20,31%	30,00%	36,63%

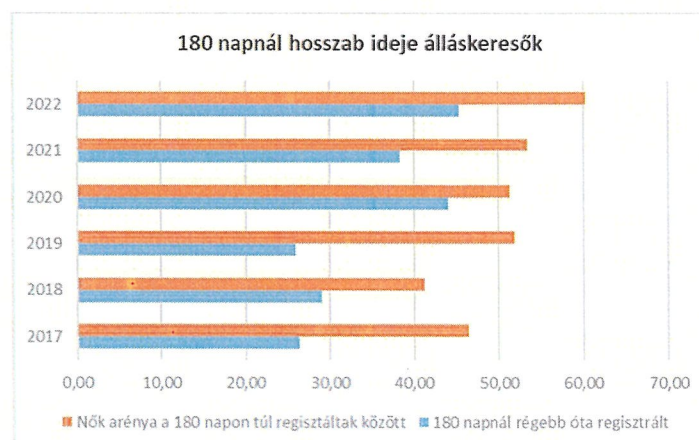
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az elmúlt éveket vizsgálva megállapítható, hogy a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresőkön belül a nők eleinte alacsonyabb, majd 2019-től magasabb arányt képviselnek a férfiakkal szemben. Településünkön a tartósan munkanélküli nők száma tekintetében a növekvő tendencia azt mutatja, hogy a nők, ha kikerülnek a munka világából, sokára, vagy egyáltalán nem találnak munkát. Minél több időre esik ki az egyén a munkahelyről, annál nehezebben tud oda visszailleszkeskedni.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	26,29	46,43
2018	28,93	41,30
2019	25,84	51,85
2020	44,06	51,30
2021	38,42	53,42
2022	45,35	60,26

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

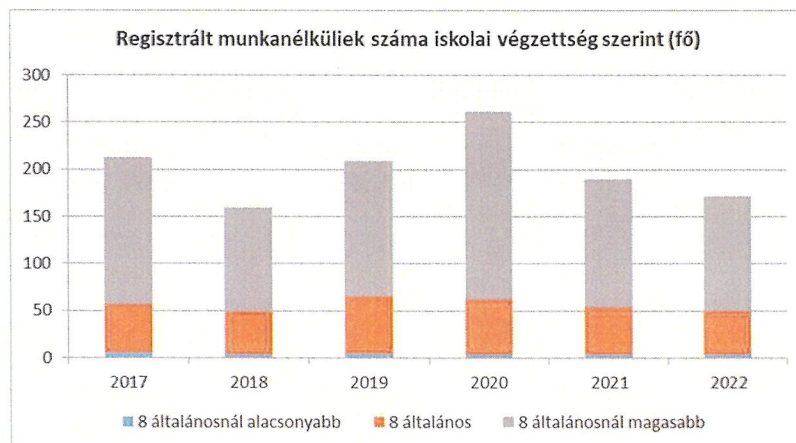

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Az alábbi táblázat alapján a regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik iskolai végzettség szerinti megoszlását tekintve a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya kiemelkedő: a 2017-2022. években 68,9%-75,86% között mozog, míg az általános iskolai végzettséggel rendelkezők 22,99% és 29,19% közötti arányt mutatnak. A 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők száma 1,15% és 2,35% között alakult.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	213	5	2,35%	52	24,41%	156	73,24%
2018	159	3	1,89%	46	28,93%	110	69,18%
2019	209	4	1,91%	61	29,19%	144	68,90%
2020	261	3	1,15%	60	22,99%	198	75,86%
2021	190	3	1,58%	51	26,84%	136	71,58%
2022	172	3	1,74%	47	27,33%	122	70,93%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

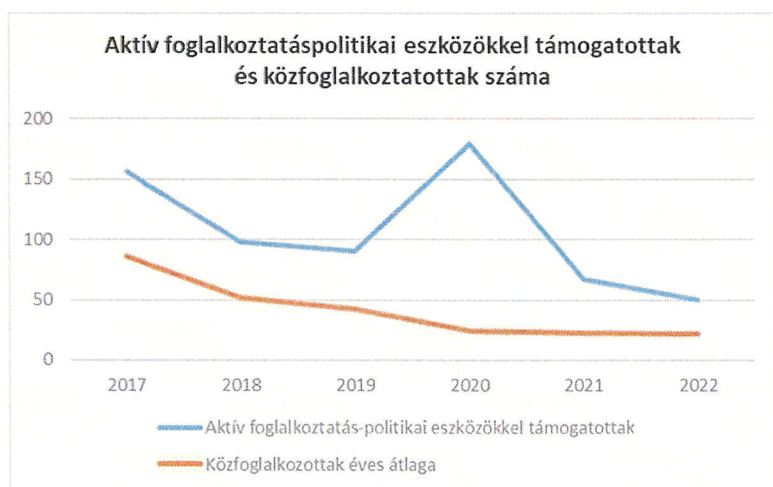
c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás célja a munkavállalók részéről a munkateszt, az aktivitás növelése, az önkormányzatok részéről az értékteremtés, településüzemeltetés és településfejlesztés, a társadalom részéről a tranzitfoglalkoztatás, valamint a szegénységnyhító funkcióban ragadható meg.

Tiszakécskén az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak számát tekintve a 2017. és 2020. év kiemelkedő értéket jelez (156 fő, illetve 179 fő), de jellemzően 100 fő alatt alakult ez a mutató. A közfoglalkoztatottak száma éves átlagban csökkenő tendenciát mutat: 2022-ben mindössze 22 fő a 2017. évi 86 főhöz képest.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	156	86
2018	98	52
2019	90	42
2020	179	24
2021	67	23
2022	50	22

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tiszaújváros Város Önkormányzata 2015. évtől kezdődően pályázott és indított startmunka közfoglalkoztatási mintaprogramokat. Minden évben a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Tiszaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya javasolta a Belügyminisztérium által indított startmunka közfoglalkoztatási mintaprogramok megvalósítását, a helyi önkormányzatok, az önkormányzatok által létrehozott, 100%-ban önkormányzati tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek, a helyi önkormányzatok jogi személyiséggel rendelkező társulásai, továbbá az önkormányzatok által a közfoglalkoztatás lebonyolítására létrehozott szervezetei számára.

A járási programok meghatározásra kerültek az alábbiak szerint:

- A közfoglalkoztatási mintaprogram a közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 7/B. § (7) bekezdés szerint: „A közfoglalkoztatási mintaprogram olyan program, amelyben elsősorban értékteremtő, hasznos, a helyi sajátosságokon alapuló, a település önfenntartását elősegítő tevékenységet folytatnak, és amelyre vonatkozóan korábban az adott település – a közfoglalkoztatott személyétől függetlenül – nem részesült támogatásban.”
- A közfoglalkoztatási ráépülő mintaprogram a Rendelet 7/B. § (8) bekezdés szerint: „A ráépülő közfoglalkoztatási program olyan közfoglalkoztatási program, amely a közfoglalkoztatási mintaprogram lezárását követően azonos településen és azonos tevékenységi körrel valósul meg.”

A támogatott programelemek is meghatározásra kerültek a Belügyminisztérium által kiküldött tervezési segédletben, amelynek célja a korábbi években belvíz-elvezetési, mezőgazdasági utak rendbetétele, bio- és megújuló energiafelhasználás, közúthálózat karbantartása, illegális hulladéklerakó-helyek felszámolására irányuló programok indítása és folytatása.

Az önkormányzat a 2024. évben is tervezi a járási startmunka mintaprogram indítását, a szociális jellegű programon belül az elmúlt évben megkezdett közúthálózat karbantartás program folytatásával.

Az önkormányzat a közfoglalkoztatási programja során kiemelkedő szerepet szán a helyi munkaerő foglalkoztatásában a mélyszegénységben élők és a romák körére.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői Tiszakécskén megfelelőek.

A tömegközlekedést tekintve hétköznapiakon 22 közvetlen autóbuszjárat közlekedik Tiszakécske és Kecskemét között. A vonatközlekedést tekintve 14-15 vonatjárat közlekedik hétköznapi, mely elfogadható. Kecskeméten épült az utóbbi évek egyik legnagyobb beruházása, a Mercedes-gyár, ami jó munkalehetőséget kínál a településen élőknek. Helyben az Andritz Kft. a legnagyobb munkáltató. Az idegenforgalom is fellendülésnek indult a településen: két jelentős, az utóbbi években fejlesztéseken átesett termálfürdő is van Tiszakécskén, így a település a gyógyturizmus egyik jelentős pontja Magyarországon. Ezek a fejlesztések új munkahelyek megjelenését is generálták a városban.

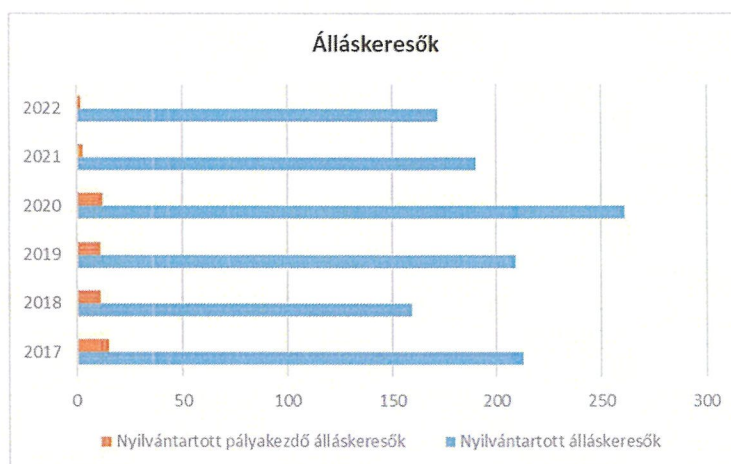
A településen a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Tiszakécskei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya az alábbi információs és egyéb tevékenységeket látja el:

- álláskeresők nyilvántartásba vételével összefüggő tevékenységek, álláskeresési ellátások ügyintézése,
- foglalkoztatást elősegítő támogatások, munkaerő-piaci programok kezelése,
- közérdekű munka végrehajtása,
- szolgáltatási feladatok ellátása: pályaaorientáció, információnyújtás, munkahelyfeltárás, munkaerőigények fogadása, munkaközvetítés, álláskeresési technikák oktatása, munkavállalási tanácsadás, állásbörzék szervezése, egyéb foglalkoztatást segítő csoportfoglalkozások,
- közfoglalkoztatási feladatok ellátása,
- koordinációs feladatok ellátása: kapcsolattartás önkormányzatokkal, foglalkoztatókkal, társszervekkel, civilszervezetekkel.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A településen a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva csökkenő arányt jelez: míg 2017-ben 7,04% volt ez az arány, 2022-ben már csak 1,16%.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	213	15
2018	159	11
2019	209	11
2020	261	12
2021	190	3

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet, a képzéshez való hozzáférést a településünkön a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Tiszakécskei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya biztosítja az általa szervezett programokon keresztül. A Foglalkoztatási Osztály a fiatalok számára is biztosítja a pályaeorientációt, információnyújtást, segít a munkahelyfeltárásban, munkaközvetítésben. Álláskeresői technikák oktatását, munkavállalási tanácsadást célzó programokat, állásbörzét szervez, amelyeken való részvétel hozzájárulhat a fiatalok munkaerőpiacra való belépéséhez.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Tiszakécskei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya rendszeresen szervez állásbörzét, illetve tanácsadásokat a célcsoportok számára. A felnőttképzési tanfolyamok egy része állami támogatással megvalósuló képzés, ilyen például a Foglalkoztatási Osztály által támogatott képzések.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai szintén segítséget nyújtanak az álláskereső számára (munkavállalási tanácsadás, önéletrajz írása, állásinterjúra való felkészülés).

A 2018-2021. években megvalósított EFOP-1.5.3-16-2017-00071 számú, „Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben a Tiszakécskei járásban” című projekt keretében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai aktívan részt vettek, melynek keretében önálló életvitelre nevelés céljából családi költségvetés tervezését, együttműködési készségek fejlesztését, álláskeresői felkészítő tanácsadást, valamint foglalkoztatáshoz szükséges alapkészségek, tudások elsajátítását célzó programok valósultak meg.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Tiszakécske Város Önkormányzata nem tart nyilván mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatására vonatkozó adatokat.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók:

- akadályozott/fogyatékossgal élő/megváltozott munkaképességű emberek
- alacsony végzettségűek, iskolából lemorzsolódók

- pályakezdő fiatalok, munkatapasztalattal nem rendelkezők
- (tartósan) munkanélküliek
- alacsony munkaintenzitású háztartásban élő emberek
- romák
- rossz közlekedésű településen élők
- (jövedelmi, lakhatási) szegények
- migránsok
- fogvatartottak, börtönből szabadultak
- szenvedélybetegek
- hajléktalanok
- hátrányos helyzetű családokban/ állami gondoskodásban élő gyerekek, fiatalok
- 45 év feletti inaktívok
- idősek.

Tiszakécske Város Önkormányzatának nincs tudomása hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén, erre vonatkozó jelzés nem érkezett az önkormányzathoz. Az önkormányzat törekszik arra, hogy ez a jövőben se fordulhasson elő.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Tiszakécske Város Önkormányzata törekszik a digitális ismeretek hozzáféréseinek biztosítására. Az Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár szervezésében az elmúlt években informatikai ismeretek fejlesztését célzó tanfolyamok indultak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25. §-a és 47. §-a rendelkezik a szociálisan rászoruló személyek részére a pénzbeli és természetbeni ellátási formákról.

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, aktív korúak ellátása, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, gyermekek otthongondozási díja, ápolási díj, az önkormányzat által nyújtott települési támogatás.

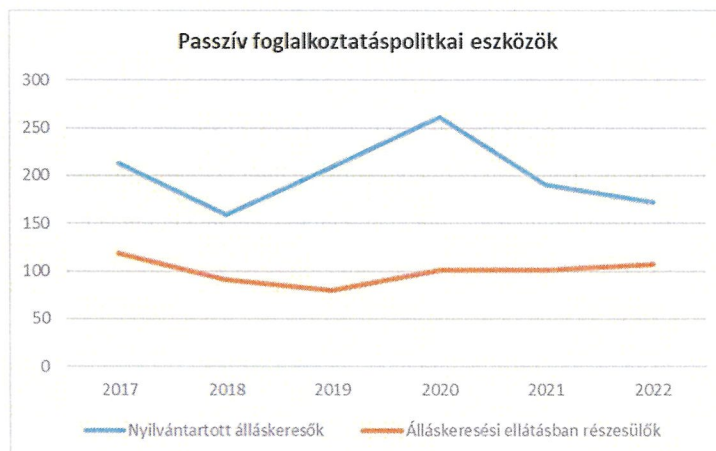
Természetben nyújtott szociális ellátások: köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az alábbi táblázat alapján elmondható, hogy a nyilvántartott állás keresők számán belül az állás keresési ellátásban részesülő nyilvántartott állás keresők száma az elmúlt években 50% feletti értéket mutatott. Ez alól a 2019-2020. évek képeztek kivételt, amikor ez az arány 38-39% körül alakult.

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök – Állás keresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)		Állás keresési ellátásban részesülő nyilvántartott állás keresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	213	2,60%	118	55,40%
2018	159	1,93%	91	57,23%
2019	209	2,54%	80	38,28%
2020	261	3,21%	101	38,70%

2021	190	2,36%	101	53,16%
2022	172	2,28%	107	62,21%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

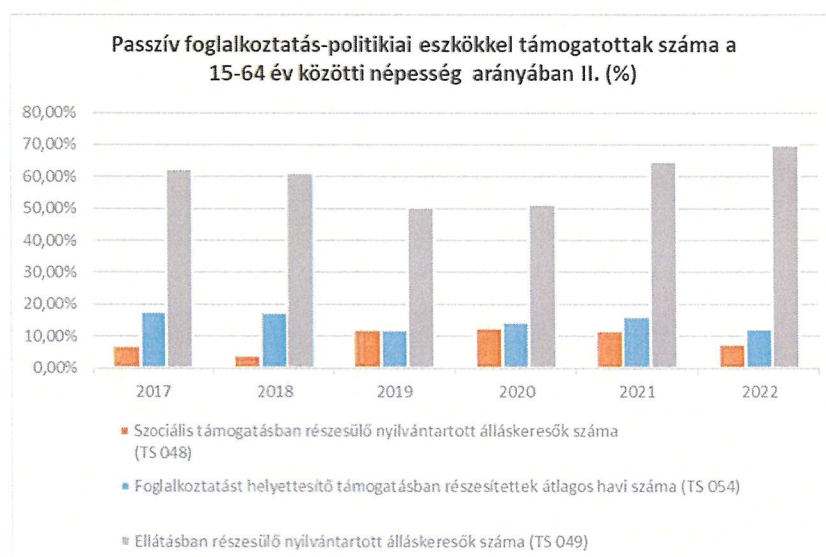

A szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma, valamint az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma az alábbiak szerint alakult az elmúlt években a településen:

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	15	7,04%	37	17,58%	133	62,44%
2018	6	3,77%	28	17,33%	97	61,01%
2019	25	11,96%	25	12,11%	105	50,24%
2020	33	12,64%	38	14,37%	134	51,34%
2021	22	11,58%	31	16,13%	123	64,74%
2022	13	7,56%	21	12,21%	120	69,77%

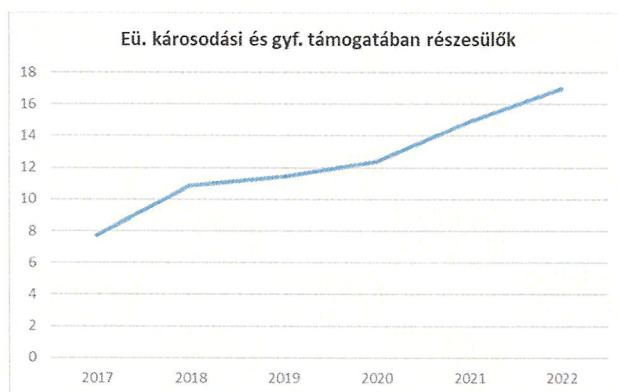
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma esetében folyamatos növekedés figyelhető meg, 2022-ben a 2017. évi érték több mint kétszerese tapasztalható.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	8
2018	11
2019	11
2020	12
2021	15
2022	17

Forrás: TeIR, KSH

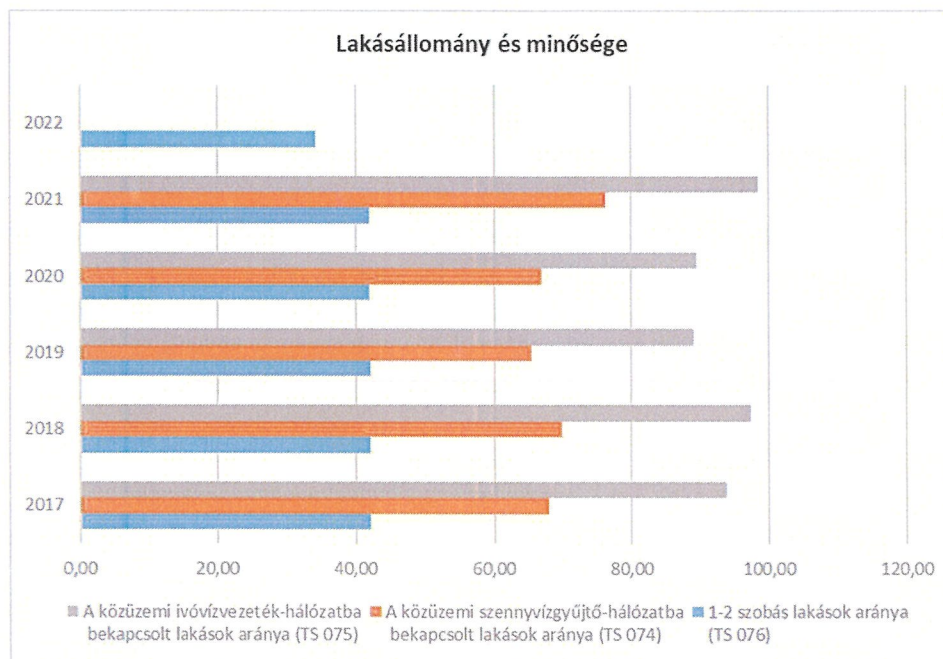
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Tiszaújszállásán a lakásállomány növekvő tendenciát mutat az elmúlt években:

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	5353	7	1,31	42,07	67,89	93,70
2018	5364	15	2,80	42,13	69,84	97,26
2019	5374	10	1,86	42,09	65,43	89,02
2020	5385	11	2,04	42,02	66,85	89,40
2021	5382	3	0,56	41,97	76,16	98,51
2022	5576	14	2,51	34,33	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakásállomány minőségét az alábbi diagram szemlélteti. A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 2021-ben 98,51%, a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya pedig 76,16% volt.

a) bérlakás-állomány

A bérlakás legfontosabb jellemzője, hogy lakhatást biztosít a rászorulóknak, nem tulajdont.

A Tiszakécske Város Önkormányzata tulajdonában álló bérlakások számát és típusát az alábbi táblázat tartalmazza.

3.4.2. számú táblázat - Önkormányzati bérlakás állomány				
Év	Önkormányzati bérlakás állomány (db)	Szociális lakásállomány (db)	Költségelví lakásállomány (db)	Piaci alapú lakásállomány (db)
2023	101	18	31	52

Forrás: önkormányzati adatok

Tiszakécske Város Önkormányzata Képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló 10/2023. (VI.07.) önkormányzati rendelete szabályozza, hogy a bérlakásra vonatkozó bérleti jogviszony

- piaci alapú bérlet,
- szociális, jövedelmi és vagyoni helyzet alapján létesített bérlet, vagy
- költségalapú bérlet.

A piaci alapú lakások összkomfortosak, jellemzően 1-2 szobásak. A szociális alapon bérbeadható lakások többsége komfortos, de található közöttük félkomfortos és komfort nélküli is. Ezekben a

lakásokban szintén 1-2 szoba van. A költséggelven bérbeadható lakások túlnyomórészt komfortosak, de 4 db összkomfortos lakás is rendelkezésre áll. A szoba száma 1,5-2 szoba.

Az önkormányzati bérlakásokra rendkívül nagy igény mutatkozik a lakosság részéről. Üresedés esetén a lakás új bérlője rövid időn belül kiválasztásra kerül.

b) szociális lakhatás

A szociális lakhatás megnevezés társadalmi felelősségvállalásból fenntartott bérlakást takar, mely olyan személyek számára biztosít megfelelő lakhatási viszonyokat, akik arra rászorulnak.

A szociális helyzet alapján történő bérbeadásnak a Tiszakécske Város Önkormányzata Képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló 10/2023. (VI.07.) önkormányzati rendeletében meghatározott feltételei vannak, melyek azt szolgálják, hogy a valóban szociálisan rászoruló kaphassanak szociális alapon lakást, melynek a többi önkormányzati bérlakáshoz viszonyítva jóval kedvezőbb a bérleti díja.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Tiszakécske Város Önkormányzatának nincs egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlana.

e) lakhatást segítő támogatások

Tiszakécske Város Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II. 26.) önkormányzati rendelete alapján az önkormányzat települési támogatást nyújt az alábbi támogatási formákban:

- rendkívüli települési támogatás
- rendszeres lakhatási támogatás
- hátralék-kezelési támogatás.

A rendkívüli települési támogatás a létfenntartáshoz szükséges többletkiadások fedezéséhez nyújtható, elsősorban:

- a) az Szt. 45. § (4) bekezdésében meghatározott esetekben,
- b) a kérelmező és családja élelmezéséhez,
- c) a kérelmező és családja ruházatának pótlásához,
- d) tüzelőanyag beszerzéshez, közüzemi költségek támogatásához,
- e) gyógyszer-támogatás, gyógykezelés, gyógyászati segédeszköz költségeihez való hozzájáruláshoz,
- f) munkanélküli, jövedelemmel nem rendelkező személyek megélhetéséhez,
- g) a gyermek iskolai étkezési térítési díjának megfizetéséhez
- h) baleset, bűncselekmény áldozatává válás esetén.

A rendkívüli települési támogatás pénzbeli, illetve részben vagy egészben természetbeni juttatás formájában is nyújtható.

A lakhatási nehézséggel küzdők részére a lakhatás elősegítése érdekében rendszeres lakhatási támogatás adható a villanyáram-, a víz és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, illetve a tüzelőanyag költségéhez.

A lakhatási támogatást elsősorban természetbeni formában és a lakás fenntartásával kapcsolatos azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező

lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. Indokolt esetben a támogatás a jogosult részére készpénzben is kiutalható.

Az önkormányzat által az elmúlt években lakhatást segítő települési támogatásban részesítettek számát az alábbi táblázat mutatja. Az adatokból megállapítható, hogy a természetbeni formában nyújtott támogatásban részesültek száma növekedést mutat.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	
	Természetbeni	Pénzbeli
	Fő	Fő
2017	80	91
2018	96	41
2019	114	53
2020	103	53
2021	102	71
2022	103	58

Forrás: önkormányzati adatok

Tiszakécske Város Képviselő-testületének a helyi önkormányzat által nyújtott lakáscélú támogatásról szóló 3/2003. (II.8.) KR. sz. rendelete alapján az Önkormányzat helyi támogatásként kamatmentes kölcsönt nyújthat

- lakásépítéshez,
- lakásvásárláshoz,
- családi ház bővítéséhez, emelet és tetőtér-beépítéshez,
- lakás-felújításhoz,
- komfort nélküli lakás komfortosításához,
- méltányosságból egyéb épület lakáscéljára lakhatóvá tételére és igénybevételére,
- pénzintézetnél – lakáscéljára – felvett kölcsön kifizetésére.

A helyi támogatásként biztosított kamatmentes kölcsönt a szerződés megkötésétől számított 2 év türelmi idő után – havi egyenlő részletekben – 5 év alatt kell visszafizetni.

Az elmúlt években a lakáscélú támogatást igénybe vevők száma folyamatos csökkenést mutat, különösen a 2020. évtől kezdve.

3.4.4. számú táblázat - Lakáscélú támogatások		
Év	Fő	Összeg (Ft)
2017.	23	10.496.000,-
2018.	21	10.710.000,-
2019.	19	11.670.000,-
2020.	5	2.929.000,-
2021.	2	1.855.500,-
2022.	4	2.567.500,-

Forrás: önkormányzati adatok

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

Tiszaújszállásán a lakossághoz képest viszonylag kevesen vették igénybe az elmúlt években a Tiszaújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II. 26.) önkormányzati rendeletében biztosított hátralék-kezelési támogatást, amely a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére a hátralékuk felszámolásához nyújtott települési támogatás. Hátralék-kezelési támogatás körébe tartozik a vezetékes gáz-, áramszolgáltatási, víz- és csatornahasználati, szemétszállítási díjtartozás.

Év	Hátralék-kezelési támogatásban részesültek száma
	Fő
2017	9
2018	0
2019	0
2020	2
2021	3
2022	0

Forrás: önkormányzati adatok

Arra vonatkozóan nincsenek adataink, hogy a lakosság milyen széles köre rendelkezik devizahittel, amit lakásvásárlásra vagy felújításra vett fel.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az ügyfelei részére természetesen segítséget tud nyújtani a családi költségvetés tervezésben, a családi és háztartási költségvetés hatékonyabbá tételében.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Tiszaújszállásán a külterületen élők aránya viszonylag magas. A mélyszegénységben élők a minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz a településen hozzájutnak. A Tiszaújszálláshoz tartozó Kerekdombot és Tiszaújszállást kerékpárút köti össze a településsel. A városban menetrend szerint vonatközlekedés, távolsági autóbusz közlekedés biztosított.

Az önkormányzat pályázat keretében a külterületen élő lakosság életminőségének javítása céljából több meglévő út útburkolatának felújítását végezte el a korábbi időszakban, valamint folyamatosan gondoskodik a földutak gréderrel történő járhatóvá tételéről, az útmenti padkák és árkok karbantartásáról, ezen túlmenően télen a hó eltakarításáról.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Tiszaújszállás városban nincs telep, sem szegregátum. A mélyszegénységben élő családok házai elszórtan találhatók, más, jobb jövedelmi helyzetű családok otthonaik szomszédságában. A roma családok csekély számából is következik, hogy igazi telepet nem találunk, a romák nem romák közé ékelődve, hanem a város különböző pontjain szétszórtan élnek. Ez a társadalomba való

illeszkedésüket könnyíti. Adatok hiányában nem tudható, azonban feltételezhető, hogy a településen élő roma és nem roma lakosok között nem áll fent semmiféle konfliktusos viszony.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kovai szerint „több mint 10 év a különbség a legjobb és a legrosszabb gazdasági helyzetű területeken élők várható élettartama között.”²⁴

Az Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ keretén belül az önkormányzat 5 felnőtt háziorvosi és 2 házi gyermekorvosi körzetet működtet, amely a lakossági igényeket kielégíti. A háziorvosi praxisok vállalkozási formában működnek, és az önkormányzattal kötött megállapodás alapján látják el a feladataikat.

Az önkormányzat 3 fogorvosi körzetet működtet, amely mellett magánpraxisok is elérhetők Tiszakécskén.

A védőnői szolgálat keretében 5 vegyes védőnői körzet található. A védőnők kiemelt figyelemmel kísérik a célcsoportokhoz tartozó állampolgárok életvitelét, a szükséges intézkedéseket azonnal megteszik.

A településen önkormányzati finanszírozásban jelenleg a következő szakrendelések működnek: fizioterápia, szemészet, urológia, sebészet, kardiológia, diabetológia, nőgyógyászat, pszichiátria, neurológia, foglalkozás-egészségügyi vizsgálat, ultrahang diagnosztikai szakrendelés. Vér- és vizeletminta vizsgálatra szintén van lehetőség.

Tiszakécskén mentőállomás is üzemel.

A településen 2 gyógyszertár működik.

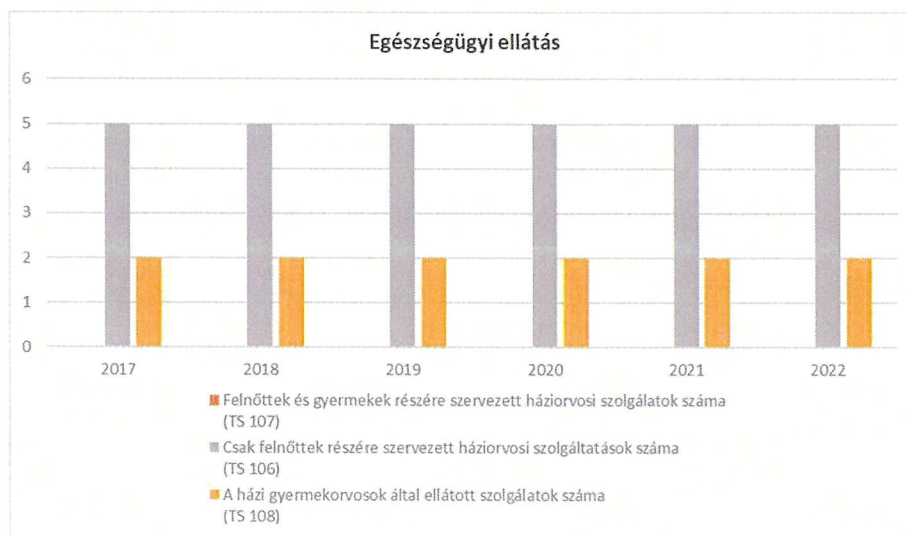
A mélyszegénységben élők és a romák az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz teljes körűen hozzáférnek Tiszakécske városban.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	5	2	2	481	105,31
2018	0	5	2	2	448	96,34
2019	0	5	2	2	433	79,07
2020	0	5	2	2	418	80,11
2021	0	5	2	2	359	71,70
2022	0	5	2	2	394	67,33

Forrás: TeIR, KSH Tstar

²⁴ KOVAI Cecília: Az etnicitás szerepe az egészségügyenlétlenségek magyarázatában, és a hozzáférés esélyei a magyarországi hátrányos helyzetű csoportoknál Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Budapest, 2017. p. 229.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció és szűrőprogramokhoz való hozzáférés az egészségügyi alapellátáson keresztül biztosított. A koragyermekkori kötelező szűréseket a háziorvosok, a fogorvosok és a védőnők folyamatosan végzik.

Az önkormányzat 2018. márciusában felállította az EFOP-1.8.19-17-2017-00018 azonosítójú pályázat keretében a Tiszakécskei Egészségfejlesztési Irodát, amelyet azóta is működtet. Az EFI iroda számos egészségfejlesztő és betegségmegelőző programot valósított meg, többek között táplálkozási és életmódváltó tanácsadás, különféle sportprogramok (gerinctorna, jóga, aerobics, nordic walking, gymstick), önszorgató csoport túlzott alkoholfogyasztásban szenvedők számára, drogprevenció előadás, egészségét, szűrések éjszakája (pl. bőrgyógyászat, szemészet). Az EFI iroda szervezésében a jövőben is tervezzük a prevenció és szűrőprogramok megvalósítását, amelyhez való hozzáférés mindenki számára biztosított.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Tiszakécskén elérhető fizioterápia, gyógytorna és gyógymasszázs felnőttek részére. A gyermekek tekintetében a sajátos nevelési igényű (SNI) gyerekeket gyógypedagógusok, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekeket pedig fejlesztő szakvizsgálóval rendelkező óvodapedagógusok látják el az óvodában. Az SNI és BTMN-es gyermekekkel az óvodapedagógusok is foglalkoznak csoporton belül. A pedagógiai szakszolgálat által végzett nevelési tanácsadás keretében az arra szoruló gyermekek logopédiai, mozgásfejlesztési, kognitív fejlesztési vagy komplex ellátásban vehetnek részt a védőnő, orvos javaslatára. A korai fejlesztés elsősorban a bölcsőde intézményben biztosított a pedagógiai szakszolgálat keretében.

Rehabilitációs ellátásra az a megváltozott munkaképességű személy jogosult, akinek foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, és a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelel. A rehabilitációs ellátás két összetevője: a rehabilitációs szolgáltatás és a pénzbeli ellátás. A rehabilitációs szolgáltatások célja a megváltozott munkaképességű személy megfelelő munkahelyen történő munkavégzésre való felkészítése, megfelelő munkahelyen történő elhelyezkedése. A pénzbeli ellátás megállapított havi összege évente emelkedik, a nyugdíjemeléssel megegyező arányban. Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye településünkön nem működik.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Tiszaújváros Város Önkormányzata az általa fenntartott Városi Óvodák és Bölcsőde által üzemeltetett konyhák üzemeltetése révén biztosítja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/A. §-ban szabályozott intézményi gyermekétkeztetést, a munkahelyi és egyéb étkeztetést, valamint az Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ intézményén keresztül biztosítja a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 57. §-ban felsorolt étkeztetést.

A közétkeztetésben az étkeztetéssel, étrendtervezéssel, nyersanyag felhasználással kapcsolatos követelményekre a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben foglaltak az irányadók.

A menüsort az egészséges táplálkozás szempontjainak figyelembevételével élelmezésvezetők állítják össze, az életkori sajátosságoknak megfelelően, alacsony só-tartalmú, megfelelő energia- és tápanyagtartalmú, vitamin- és ásványi anyag tartalmú ételek biztosításával.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az egészséges életmód és a sport népszerűsítésére. A városban a sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége rendkívül jó. Többféle sportolási lehetőség biztosított a sportegyesületeken keresztül (pl. labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, kajak-kenu, úszás, teke) vagy egyéb formában (pl. tenisz, jóga, karate, ökölvívás, fitnesz). A sportoláshoz több helyszín is biztosított a városban: Sportcentrum, Kosárlabda Sportcsarnok, Tanuszoda, ókéskei Tornaterem, fitneszterem, Gyógy- és Élményfürdő. A Tiszaújvárosi EFI iroda szervezésében szintén elérhetőek sportprogramok (pl. aerobik), illetve önszerveződő csoportok gyalogtúrákat szoktak szervezni.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés a településen valamennyi rászoruló számára biztosított.

Az önkormányzat fenntartásában működő Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ a szociális alapszolgáltatások vonatkozásában az alábbi szociális ellátásokat nyújtja:

- Család- és Gyermekjóléti Központ
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
- Támogató Szolgálat
- Szociális étkeztetés
- Házi Segítségnyújtás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Időskorúak nappali ellátása
- Fogyatékos személyek nappali ellátása
- Ápolást és gondozást nyújtó bentlakásos ellátás.

Az önkormányzat a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek nappali ellátását, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátást a Kecskeméti Római Katolikus Főplébániával kötött ellátási szerződés keretében biztosítja, a hajléktalanok nappali ellátása pedig a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött feladat-ellátási szerződés révén valósul meg.

g) drogrevenációs szolgáltatások;

A drogrevenációs szolgáltatások a Kecskeméti Római Katolikus Főplébániával kötött ellátási szerződés alapján biztosítottak: szenvedélybetegek nappali ellátása, a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos megkülönböztetés tiltott az önkormányzat számára Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonságok alapján. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése kötelezi az önkormányzatot közszolgáltatásai nyújtása esetén.

Ennek megfelelően az önkormányzat hátrányos megkülönböztetés nélkül biztosítja az egyes szolgáltatásokat. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére vonatkozó panasz nem érkezett az önkormányzathoz.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Tiszakécskén nem működik népkonyha, ennek létrehozása az aktív szociális háló működtetésével alapvetően nem indokolt.

A pénzbeli és természetbeni ellátások megállapításakor, a szociális alapú bérlakások bérlőjének kiválasztásában előnyben részesítéssel segítjük a különböző célcsoportokhoz tartozókat (pl. mélyszegénységben élők, idősek, fogyatékkal élők).

Tiszakécske Város Önkormányzatának Városgondnoksága igény esetén erejéhez mérten segíti az időseket, rászorulókat a téli tűzifa aprításában.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségi élet legfőbb színtere az Arany János Művelődési Központ és Város Könyvtár, mely intézmény kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők kulturálódására. A Művelődési Központban színházterem, valamint további, kisebb-nagyobb méretű terem áll rendelkezésre. A Művelődési Központ színházi előadásoknak, mozinak, kiállításoknak, fórumoknak, megbeszéléseknek, képzéseknek, ünnepségeknek ad helyet többek között. Az intézményhez tartozik a Városi Könyvtár és az Ókéskei Közösségház is. Az A helyi civil szervezetek is elsősorban ezen épületeket veszik igénybe.

A sportszervezetek számára elérhető főbb színterek: Sportcentrum, Kosárlabda Sportcsarnok, Tanuszoda, ókéskei Tornaterem.

A legtöbb közösségi rendezvény a Sportcentrum mögött a Tisza-parton, az Ókéskei Közösségházban, valamint a városi lovaspályán kerül megrendezésre. Ezen rendezvények évről évre vonzzák a helyi lakosokat, egyre nagyobb számban. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a rendezvények népszerűsítésére és támogatására, melyen egyes civil szervezetek is lehetőséget kapnak a bemutatkozásra.

A közösségi élet valamennyi színtéren aktív, a kultúra és a sportélet területén is.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)		
Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
van/nincs	db	db
igen	6 754	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A köznevelési intézmények közül mind az állami, mind az egyházi fenntartásban lévő általános iskola és gimnázium rendelkezik tornateremmel, illetve tornacsarnokkal. Az óvodákban és a bölcsődében nincs tornaszoba, de a közeli tornateremben/sportcsarnokban/sportcentrumban lehetősége van az óvodásoknak a testmozgásra.

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen élénk közösségi élet zajlik, számos programmal és rendezvénnyel. Tiszakécskén nem tapasztalhatóak etnikai konfliktusok.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött együttműködési megállapodás keretében az egyesület szervezésében megkezdődött a helyi Penny üzletből történő élelmiszermentés. Hétközben a támogató szolgálat elszállítja a Család- és Gyermejkölési Szolgálathoz az 1-2 napon belül lejáró szavatossági idővel rendelkező élelmiszereket, ami kiosztásra kerül a szociálisan rászorulóknak között. A hétfői kiosztást a támogató szolgálat végzi.

A Család- és Gyermejkölési Szolgálat, valamint a Tiszakécskei Szentháromság Plébánia Teréz anya Karitás csoportja kiemelkedő szerepet játszik a nehéz helyzetben levők, hátrányos helyzetű családok megsegítésében, például élelmiszer-csomagok, ruhanemű, bútor, háztartási eszközök szétosztásával, közvetítésével. Az önkormányzat által szervezett karácsonyi adományosztásban a Szolgálat aktívan együttműködik. A Család- és Gyermejkölési Szolgálat, valamint a Karitás csoport is szervez programokat elsősorban hátrányos helyzetű gyermekek részére, melyek szervezésébe és lebonyolításába igyekeznek a város lakosságának minél szélesebb körét bevonni.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Tiszakécskén nemzetiségi önkormányzat jelenleg nem működik.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Tiszakécske városban több mint 20 civil szervezet működik különféle területeken. Található közöttük a természetvédelem, kulturális tevékenység, ifjúsági tevékenység, szociális tevékenység, hagyományörzés, egészségmegelőzés, nevelés-oktatás, városfejlesztés területén tevékenykedők, de több sportszervezet és sporttevékenységet folytató civil szervezet is. Ezek mellett számos nem bejegyzett önszerveződés is van a településen, pl. nyugdíjas klub, táncsoportok, citerások. Az önkormányzat jó kapcsolatot ápol a civil szervezetekkel és egyéb csoportosulásokkal, melyek a városi és nemzeti ünnepek alkalmával is tevékenykednek.

Tiszakécske a testvértelépüléseivel is rendszeres kapcsolatot tart fenn, amely elsősorban a városi ünnepeken és rendezvényeken a hagyományok ápolását jelenti.

Testvértelepüléseink:

- Lübecke (Németország, Észak-Rajna-Vesztfália)
- Mariano Comense (Olaszország, Lombardia, Como megye)
- Hallein (Ausztria, Salzburg, Halleini járás)
- Gyimesfelsőlok (Románia, Erdély, Hargita megye)
- Padány (Szlovákia, Nagyszombati kerület, Dunaszerdahelyi járás).

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Tiszakécskén nemzetiségi önkormányzat jelenleg nem működik. A településen volt roma kisebbségi önkormányzat, amely 2010-2014-ig fejtette ki tevékenységét. A kisebbségi önkormányzat fő tevékenységei közé tartozott a kapcsolattartás a különböző hivatalokkal, együttműködés a családsegítő szolgálattal, nehéz sorsú családok segítése, számukra segítségnyújtás hivatalos ügyekben, információs tevékenység, kulturális programok szervezése. A roma nemzetiségi önkormányzatnak Tiszakécske Város Önkormányzatával együttműködési megállapodása volt.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élők és a romák foglalkoztatási nehézségekkel állnak szemben, amelynek következtében jövedelmi helyzetük, életkörülményeik romlanak.	- Járási startmunka közfoglalkoztatási mintaprogram indítása. Munkanélküliek bevonása a közfoglalkoztatási programba.
A mélyszegénységben élők és a romák foglalkoztatáshoz szükséges alapkészségei, tudása hiányos, amely a munkaerő-piacra való belépésüket akadályozza.	- Foglalkoztatáshoz szükséges alapkészségek, tudások elsajátításának elősegítése keretében a munkavállaláshoz szükséges számítógép felhasználói ismeretek bővítését, digitális kompetenciák fejlesztését célzó tanfolyamok, önéletrajzírási, álláskeresési tanácsadásra irányuló foglalkozások szervezése hátrányos helyzetű személyek, munkanélküliek részére.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megjelenése különösen két nagy területre osztható a kezelés helye alapján: a szociális és az oktatási társadalmi alrendszerre. Valójában e két terület számos területen átfedést mutat, mely természetükből kifolyólag nem jelenti azt, hogy e problémák a családok, települések, járások, megyék, egyszóval az ország minden területén egyenlő mértékben jelentkeznek. Természetesen e problémákat a családoknak természetük szerint, és az állam különböző alrendszereinek is jogszabályban előírt módon kezelniük kell, hogy ne növekedjenek a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális helyzetből adódó problémák megoldás hiányában aggregálódnak, és a későbbiekben megterhelik a szociális, egészségügyi, végső soron az egyénnel

kapcsolatban kerülő valamennyi társadalmi alrendszer. Egyes társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák kezeletlensége a későbbiekben hétszer annyiba kerül a társadalomnak. Családban a felnőttek képességeik szerint járulnak hozzá gyermekeik fejlődéséhez, azonban jelentős, leküzdhetetlen akadályok esetén, a gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzésére vagy szülői kérésre az államnak, illetve alkalmazottainak segíteniük kell.” A gyermekek támogatásában szakmai oldalról a pedagógusok munkája kiemelkedő, mert az adaptív pedagógia jellemzője, hogy a gyermek igényeiből indul ki, és csökkenti társadalmi hátrányait. Az eredményes tanulás segítésének elvei között a tanulási környezet címszó alatt megtaláljuk az esélyteremtés alapelvét is. Állíthatjuk azt is, hogy a „szegény és alacsony végzettségű családok gyermekei nagyobb valószínűséggel esnek ki az iskolából, tovább örökítve ezzel a társadalmi különbségeket.” Az esélyteremtésre fokozott mértékben van szükség, mert az idősorok azt mutatják, hogy Magyarországon 2012-2019 között 2 %-ról 3 %-ra nőtt a pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek aránya az összes tanuló között, azon belül pedig 44-ről 52% - ra nőtt az SNI-vel rendelkező gyermekek száma, tehát a probléma egyre növekvő számú feladattal látja el a közoktatási intézményeket, annak pedagógusait. Véleményünk szerint a települési önkormányzatoknak a helyi köznevelési közoktatási intézmények évekre lebontott intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervére lenne szükségük a gyermekek helyzetének átláthatósága érdekében. (Gyermekecsélyek körét tartalmazzák az iskolák pedagógiai, ill. gyermekvédelmi programjai is). Igaz, hogy a HEP Fórumoknak az iskolák vezetői állandó meghívottjai, akik ezen információk lehető legszélesebb körével rendelkeznek.”²⁵

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői (gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek)

Tiszaújvárosban 2020-ban az állandó népesség száma 11.484 fő volt, melyből a 0-17 évesek száma 1901 fő volt. Ennek életkori megoszlása az alábbiak szerint alakult:

a 0-2 évesek száma 323 fő,

a 0-14 évesek száma 1570 fő,

a 15-17 évesek száma 331 fő.

A gyermekkorú népesség aránya a településen 16,6% volt.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020) (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	5 614	5 870	11484	48,89%	51,11%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			323	2,81%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	801	769	1570	6,97%	6,70%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	167	164	331	1,45%	1,43%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

²⁵ Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

Tiszakécske város demográfiai mutatói:

Év	Állandó lakosok száma (fő)	0-18 év közötti korosztály (fő)	Férfi (fő)	Nő (fő)
2022	11 562	2 068	1 049	1 019
2021	11 566	2 068	1 047	1 021
2020	11 484	2 028	1 033	995
2019	11 536	2 037	1 049	988
2018	11 453	2 042	1 042	1 000
2017	11 470	2 039	1 035	1 004

Forrás: önkormányzati adatok

A fentiek alapján 2022-ben a 0-18 éves korosztály a város összlakosságának 17,78 %-a volt.

Korcsoportos bontásban:

Év	Nem	0-3 éves	4-6 éves	7-14 éves	15-18 éves
2022	férfi	236	189	414	210
	nő	214	162	425	218
	összesen	450	351	839	428
2021	férfi	252	172	399	224
	nő	216	162	421	222
	összesen	468	334	820	446
2020	férfi	240	165	396	232
	nő	203	151	415	226
	összesen	443	316	811	458
2019	férfi	250	158	401	240
	nő	206	141	428	213
	összesen	456	299	829	453
2018	férfi	242	154	400	246
	nő	197	140	424	239
	összesen	439	294	824	485
2017	férfi	217	140	419	259
	nő	196	139	431	238
	összesen	413	279	850	497

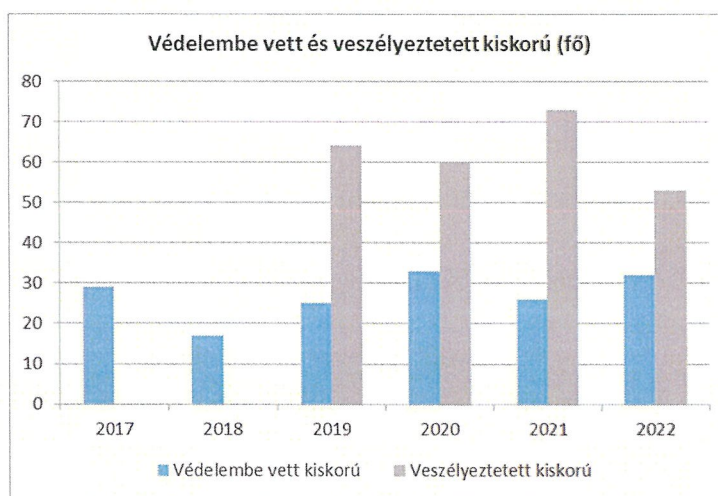
Forrás: önkormányzati adatok

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A településen a következőképpen alakult a védelembe vett kiskorú gyermekek, valamint a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma az elmúlt években. 2022-ben 32 fő kiskorú gyermeket vettek védelembe, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma pedig 53 fő volt, mely az előző évek adataihoz viszonyítva alacsonyabb.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	29	n.a.
2018	17	n.a.
2019	25	64
2020	33	60
2021	26	73
2022	32	53

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők helyzete

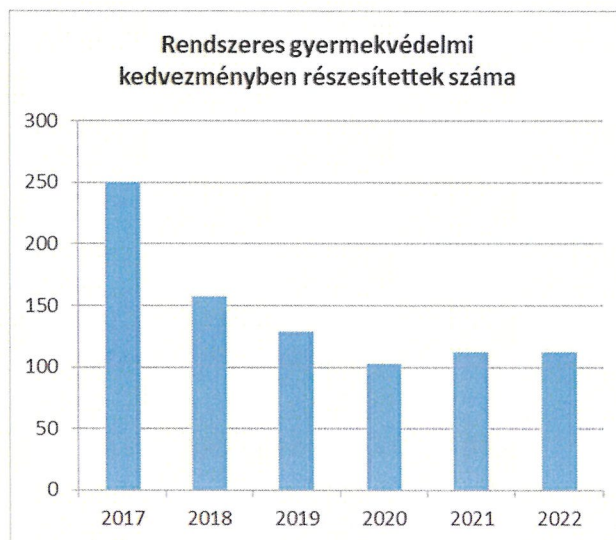
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult igénybe venni az alábbi kedvezményeket, támogatásokat:

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés és - ha megfelel a törvényben foglalt feltételeknek - szünidei gyermekétkeztetés,
- évente kétszer pénzbeli támogatás,
- jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos száma a 2017-2022. években csökkenést jelez. 2017-ben 251 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, míg 2022-ben 113 fő.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	251
2018	158
2019	129
2020	103
2021	113
2022	113

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

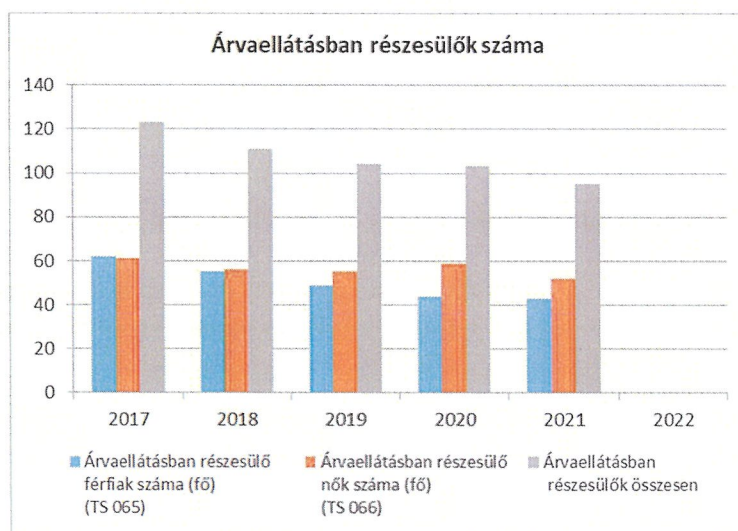

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A településen árvaellátásban részesülők számát az elmúlt években az alábbi táblázat tartalmazza:

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	62	61	123
2018	55	56	111
2019	49	55	104
2020	44	59	103
2021	43	52	95
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésben részesült gyermekek száma az alábbiak szerint alakult az elmúlt években:

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma					
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma bölcsőde	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Szünidei gyermekétkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	16	207	142	91	120
2018	17	218	103	87	72
2019	18	216	103	96	60
2020	14	165	84	68	54
2021	18	185	90	63	54
2022	11	199	99	101	55

Forrás: Önkormányzati adatok

A külterületen élő gyermekek számára a szünidei gyermekétkeztetéshez történő gyorsabb hozzáférés lehetősége a felújított közforgalmi utakon történő közlekedéssel lehetséges. A külterületen élő gyermekek számára a szünidei gyermekétkeztetés során az önkormányzat biztosítja az étel házhozszállítását, mivel tömegközlekedési eszközzel rövid idő alatt nehéz a városból a külterületre jutni.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

4 fő 18 év alatti külföldi állampolgársággal rendelkező gyermek él Tiszakécskén, közülük 1 fő kínai, 1 fő belga, 2 fő német. Az önkormányzat támogatási nyilvántartásában nem szerepelnek, helyzetükre vonatkozóan nem rendelkezünk információval.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekekről az önkormányzatnak nincs információja.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs Tiszakécske városban.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő feladata a növekedés, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban

foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

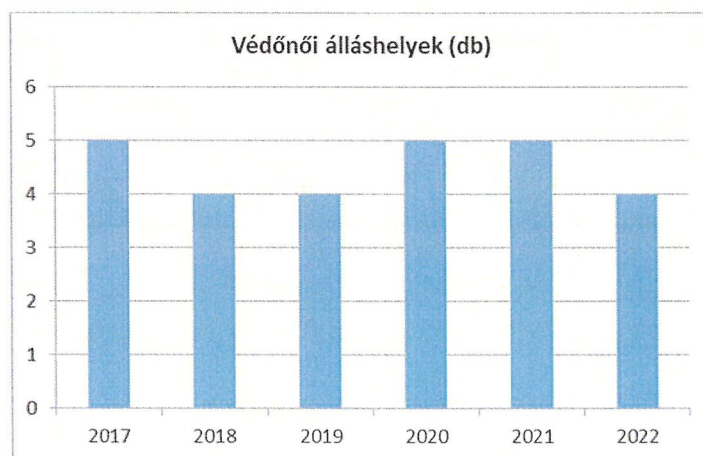
A településen a védőnői szolgálat keretében 5 vegyes védőnői körzet található, betöltetlen státusz nincs.

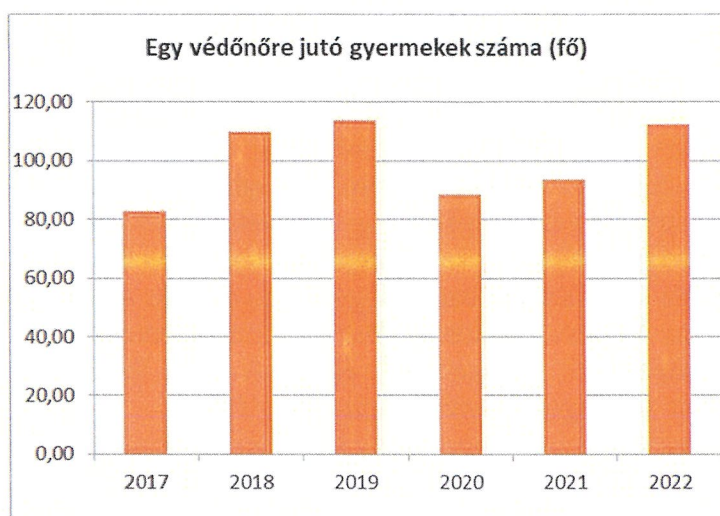
2023. július 1-től az egységes védőnői rendszer kialakítását célozva az Országos Kórházi Főigazgatóság átvette az önkormányzatoktól a területi védőnőket, és a vármegyei irányító intézményekhez rendelte őket. A Védőnői Szolgálat ettől az időponttól tehát a megyei kórházakhoz tartozik. A védőnői ellátáshoz szükséges tárgyi feltételek egy részét az önkormányzat biztosítja.

Az átlagos gyermekszám védőnőnként az alábbiak szerint alakult 2017-2022. között. 2022-ben a 0-3 év közötti gyermekek száma 450 fő volt, melyre 4 védőnő jutott, így az átlagos gyermekszám védőnőnként 112,5 fő volt ebben az évben.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	5	413	82,60
2018	4	439	109,75
2019	4	456	114,00
2020	5	443	88,60
2021	5	468	93,60
2022	4	450	112,50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A háziorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a háziorvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

Tiszaújvárosban a házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma: 2 db, betöltetlen házi gyermekorvosi praxis nincs.

A gyermek szakorvosi ellátásokat a Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórházban, illetve a kórház Rendelőintézetében tudják az arra rászorulóknak igénybe venni.

Tiszaújváros város 3 fogorvosi körzetre van felosztva. Iskolafogászat keretében a rendszeres szűrések az intézményi ellátásban részesülő gyermekek számára biztosítottak.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás			
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)
	db	db	db
2017	0	5	2
2018	0	5	2
2019	0	5	2
2020	0	5	2
2021	0	5	2
2022	0	5	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen a 0-7 éves korúak számára elsősorban az őket ellátó Városi Óvodák és Bölcsőde intézményben érhető el fejlesztő és gyógypedagógiai foglalkozás, szakmai javaslat rendelkezésre állása esetén. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését speciális szakképzettségű óvodapedagógusok (gyógypedagógus, szakvizsgázott fejlesztő, beszédfejlesztő, mentálhigiénés óvodapedagógus), illetve külső szakemberek (logopédus) segítik. A logopédiai, mozgásfejlesztési, kognitív fejlesztési vagy komplex ellátást a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Tiszakécskei Tagintézményének szakemberei végzik. A korai fejlesztés elsősorban a bölcsőde intézményben biztosított a pedagógiai szakszolgálat keretében.

Az óvodai szociális segítők egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végeznek a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében. A felmerülő probléma jellegétől függően az óvodai szociális segítő együttműködik az érintett intézmény pszichológusával, fejlesztő pedagógusával, védőnővel, gyermek óvónőjével, gondozójával, a családsegítővel és az esetmenedzserrel.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Tiszakécske Város Önkormányzata biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó alábbi gyermekjóléti alapellátásokat:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39-40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat az önkormányzat által fenntartott Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ biztosítja a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ útján. Az Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ a Család- és Gyermekjóléti Központban biztosítja a Gyvt. 40/A. §-ában meghatározott feladatokat.

A gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatás a bölcsődei ellátás. A bölcsődei ellátást az önkormányzat fenntartásában működő Városi Óvodák és Bölcsőde intézmény biztosítja.

A Szolgálat és a Központ törekszik a gyermekszegénységet minél nagyobb mértékben történő csökkentésére. Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda nem működik Tiszakécskén.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátása, a bölcsődei ellátás a Városi Óvodák és Bölcsőde intézmény bölcsődei tagintézményében valósul meg Tiszakécskén.

A bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

A Gyvt. alapján²⁶ a bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától 3, de legfeljebb negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig nevelhető és gondozható.

Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük,

²⁶ 1997. évi XXXI. törvény [Gyvt.] VI/C. Fejezet, Gyermekek napközbeni ellátása.

nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

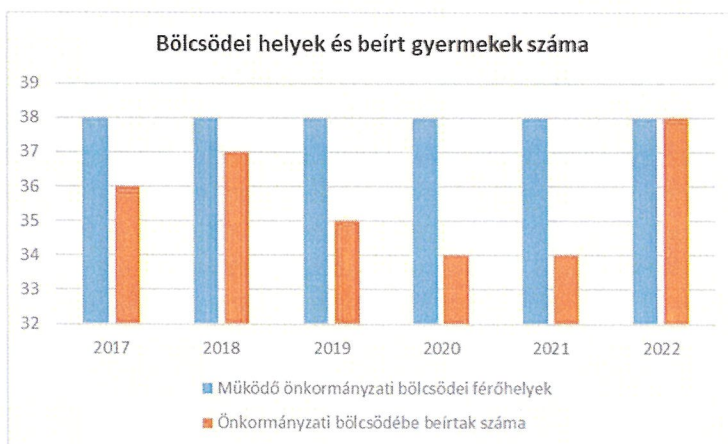
A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

- a) - ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -
 - aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
 - ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
 - ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- b) a védelemben vett gyermeket.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	38	36
2018	38	37
2019	38	35
2020	38	34
2021	38	34
2022	38	38

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázat kapcsán fontos kiemelni, hogy a bölcsőde beíratott gyermekek száma ténylegesen 38 fő, ezt az értéket az SNI-s gyermekek száma módosítja. 2023. májusától a bölcsődei férőhelyek száma 64 fő. Jelenleg 62 fő gyermek ellátása biztosított a bölcsődében, ebből 2 fő korai fejlesztésben részesül, így ők gyermekenként 2 főnek számítanak.

Az önkormányzat pályázati forrásból megvalósította a Városi Óvodák és Bölcsőde bölcsődei ellátást nyújtó épületének bővítését és energetikai felújítását, melynek eredményeként a bölcsőde férőhelyszáma 38 férőhelyről 64 férőhelyre bővült 2023. májusától.

Munkahelyi bölcsőde, családi bölcsőde, mini bölcsőde településünkön nem működik.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat az önkormányzat az Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ által látja el.

A Család- és Gyermekjóléti Központ gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot biztosít, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében többek között kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét. A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata többek között a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatainak segítése, a településen élő gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének figyelemmel kísérése.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

Krízishelyzetben az önkormányzat a szociális támogatásokról szóló 3/2015. (II. 26.) önkormányzati rendeletében biztosított támogatásokat nyújtja a rászorulóknak.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településünkön működő civil szervezetek és közösségek közül számos kiemelt figyelmet fordít a gyermekek és fiatalok aktív részvételére. Tiszakécske Város Sportegyesülete labdarúgás, kézilabda, kosárlabda szakosztályokat, a Tiszakécskei Vízisport Klub kajak-kenu, úszás szakosztályokat, a Tiszakécske Tekesport Egyesület teke szakosztályt működtet. Ezeken felül a Tiszakécskei Lovasegyesület, a Topkids Karate Sportegyesület és a Gyermekekért Diáksport Egyesület speciális tartalmakkal biztosítja az egészségfejlesztést, illetve sportolási lehetőségeket a szabadidő hasznos eltöltését. A Tiszakécske és Környéke Sporthorgász Egyesület is aktívan támogatja a gyermekek szabadidős tevékenységét, versenyek megrendezésével motiválja a hasznos időtöltést. További sportolási lehetőségek, mint például tenisz, jóga szintén elérhetőek a gyermekek számára.

A modern tánc kedvelői is több korcsoportban és stílusban megtalálhatják a számukra megfelelő elfoglaltságot. A Zafira Dance Team – Modern tánccsoport jelenleg 90 fővel működik, és 2005. óta várja a fiatalokat.

A kulturális tevékenységek közül városunkban kiemelkedő, évtizedes hagyományokra tekintenek vissza a citera- és néptáncgyűttesek.

Az Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár szintén változatos kulturális programokkal (koncertekkel, író-olvasó találkozókkal, a szünidőkben kézműves foglalkozásokkal) várja a gyermekeket.

A Móricz Zsigmond Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola intézményben alapfokú művészeti oktatás is folyik.

Nyári szünidős programok tekintetében különféle táborok kerülnek megrendezésre a településen. A férőhelyek száma sajnos korlátozott ezekben a programokban, így az önkormányzat az EFOP-1.5.3-

16-2017-00071 sz. projekt keretében 2018-2021. között minden nyáron szervezett sporttáborokat, az utolsó évben iskolások részére gyermekfelügyeletet.

Mivel ezekre a szünidei programokra rendkívül nagy igény jelentkezett, érdemes a különböző táborok és egyéb gyermekeknek szervezett foglalkozások szervezését a jövőben is folytatni.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

Az intézményi gyermekétkeztetést az önkormányzat a Városi Óvodák és Bölcsőde keretén belül 2 telephelyen működő konyhán keresztül biztosítja. A gyermekétkeztetést Tiszakécske Város Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2016. (III.31.) önkormányzati rendelete szabályozza.

Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés szintén biztosított a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/C. §-a alapján.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön nemzetiségi önkormányzat nem működik. A hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek részére pályázati forrásból az önkormányzat számos programot szervezett 2018-2021. között, melyek egy részét a későbbiekben is tervezi megvalósítani. A Család- és Gyermekjóléti Központ szervezésében rendszeresen valósulnak meg kifejezetten hátrányos helyzetű gyermekek számára foglalkozások.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzathoz nem érkezett észrevétel, panasz a szolgáltatások nyújtásakor történt hátrányos megkülönböztetésről vagy az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A gyámhatóság rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot és ahhoz kapcsolódó pénzbeli ellátást állapít meg az arra jogosultnak a jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat élelmiszersomagok, ruhanemű, bútor, háztartási eszközök szétosztásával segíti a rászoruló gyermekeket és családjaikat.

A Támogató Szolgálat gondoskodik a rászoruló fogyatékos gyermekek Kecskemétre, speciális ellátásra történő szállításában.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Különösen tekintettel kell lenni a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre, tanulóira, melyek az alábbi csoportokra oszthatóak a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 13. és 14. pontja alapján, az egyenlő bánásmód és az esélyteremtés tekintetében:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani. A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, valamint ha a szülők ezt igénylik.

Tiszaújvárosban az önkormányzati fenntartású Városi Óvodák és Bölcsőde intézmény keretében 5 óvoda működik. A településen egy állami és egy egyházi fenntartású iskola található.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek számát az alábbi táblázat tartalmazza:

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	361	55	15,24
2018	368	50	13,59
2019	357	2	0,56
2020	361	3	0,83
2021	370	6	1,62
2022	377	2	0,53

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók számát az alábbi táblázat tartalmazza:

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	860	134	15,58
2018	829	148	17,85
2019	828	18	2,17
2020	844	24	2,84
2021	872	32	3,67
2022	881	21	2,38

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megállapított hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma az alábbi táblázatban került feltüntetésre:

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	59	82
2018	46	56
2019	23	37
2020	29	24
2021	22	5
2022	37	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Városi Óvodák és Bölcsőde egy székhely óvodával és négy telephely óvodával működik. Az óvodai férőhelyek száma feladatellátási helyenként:

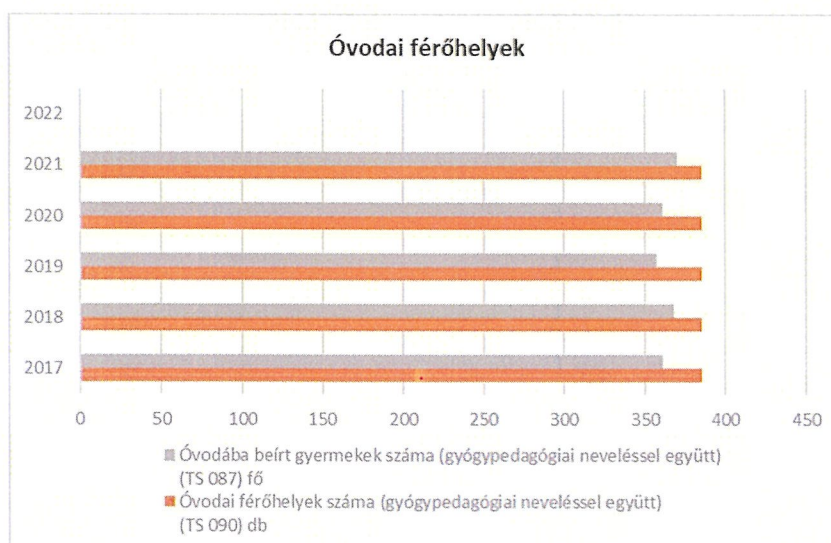
4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai	
Feladatellátási hely megnevezése	Felvehető maximális gyermeklétszám (fő)
Székhely óvoda (Béke utcai óvoda)	100
Arany János utcai tagintézmény	85
Erkel fasori tagintézmény	100
Templom téri telephely	50
Tiszaögi telephely	50
Összesen:	385

Forrás: Intézmény alapító okirata

Az óvodai gyermekcsoportok száma 16 db. Az óvodába beírt gyermekek száma az alábbiak szerint alakult az elmúlt években:

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai			
Év	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)
	db	db	fő
2017	16	385	361
2018	16	385	368
2019	16	385	357
2020	16	385	361
2021	16	385	370
2022	16	385	377

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Munkanapokon 05:30, 06:00 - 16:30, 17.00 óráig tartanak nyitva az óvodák. A napi nyitva tartás (ami lehet 10, 11 vagy 11,5 óra) tagóvodánként rugalmasan alkalmazkodik a szülők előzetesen felmért óvodai igényéhez. Az óvodák a fenntartó ajánlása alapján július 01-től ügyeleti rend szerint tartanak nyitva. Augusztus hónapban minden óvoda és a bölcsőde egy időben, 2 hetet zárva tart (takarítási szünet).

Az általános iskolákra vonatkozó fontosabb adatokat az alábbi táblázat foglalja össze:

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	4	47	6	18,30	1,63
2018	4	46	6	18,02	0,84
2019	4	46	6	18,00	3,26
2020	4	47	6	17,96	3,67
2021	4	48	6	18,17	3,67
2022	4	49	6	17,98	3,97

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	126
2018	111
2019	105
2020	110
2021	98
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Tiszaújvárosban hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

A 8. évfolyamot sikeresen elvégzett tanulók száma tekintetében az azonos lakosságszámú településekhez viszonyítva nem tapasztalható nagy eltérés.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma tekintetében csökkenő tendencia figyelhető meg az elmúlt években:

4.4.6. számú táblázat - Gyermejköltségi, hátránykompenzáló szolgáltatások	
Év	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő
2017	120
2018	102
2019	65
2020	54
2021	51
2022	55

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Az óvoda, az általános és a középiskola a hátrányos helyzetű, és a tehetséges gyermekek számára személyiségfejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó óvodai, iskolai fejlesztő programot szervez. A felkészítés magában foglalja az oktatás méltányossága révén, segítő pedagógiai tevékenység által a tanulók iskolai sikerességének elősegítését, társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányaik enyhítését, a tanulói közösségfejlesztést, a család bevonását és támogatását, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztést és folyamatos módszertani megújulást. Képesség kibontakoztató felkészítést valamennyi csoportban, évfolyamon, osztályban meg kell szervezni. Az óvodai, iskolai fejlesztő programot az intézmény a miniszteri rendeletben erre kijelölt szervezet szakmai támogatásával szervezi meg. E szakmai szolgáltatás kiterjed az

Ebk. 31. §-a szerinti helyi esélyegyenlőségi program és a köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terv céljai összhangjának támogatására is.²⁷

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok családban gondot okoz a szülőknek, hogy a gyermekek felügyeletét megoldja a nyári szünet alatt, mivel a szülők vagy akár még a nagyszülők is dolgoznak. A településen a magán szervezésű nyári táborok száma kevés, az árát pedig nem minden család tudja megfizetni, főként, ha többgyermekes családról van szó.	- Ingyenes, különféle tematikájú nyári táborok (pl. sport-, kézműves-, természet-, nyelvi tábor) szervezése gyermekek számára, nyári szabadidős tevékenységek megvalósítása tartalmas programokkal, felügyelet biztosítása.
Napjainkban a gyermekeket egyre nagyobb mértékben fenyegetik az internetes veszélyforrások. A megfelelő felvilágosítás, információnyújtás hiánya komoly veszélyeknek teheti ki a gyermekeket.	- A településen élő gyermekek számára ismeretfejlesztő, számítógépes tanfolyamok szervezése a biztonságos internethasználat elősegítése céljából.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban a nők esélye új kihívások előtt áll. A magyar családok lassan vetik ugyanis le a szokást, hogy az idősekről való gondoskodás csupán a nők kötelezettsége. Azon kívül a gyermek a családban a női természet következtében általában jobban kötődik az anyához, aki a modern korban már, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A nők e kettős, nekik tulajdonított és természetes szerepe valamint az európai, de különösen a magyar háztartások gazdasági kihívásai is súlyosbítják a családanyák gazdasági és szociális helyzetét, akiknek e terheket úgy tűnik, hogy viselniük kell, és azt össze kell egyeztetniük munkavállalásukkal. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie e terheken.²⁸

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Már a 1979. december 18-i ENSZ-egyezmény 11. cikke kimondta hogy a nőknek biztosítani kell a az egyenlő munkabérhez való jogot, ideértve a juttatásokat is, továbbá az egyenlő értékű munka tekintetében, valamint a munka minőségének értékelése során tanúsítandó egyenlő bánásmódhoz való jogot.²⁹ A Charta 23. cikke alapján azonban a nők és férfiak közötti egyenlőséget minden területen, biztosítani kell.

„A nemek közötti bérkülönbséget különböző tényezők okozzák, így például a nemi sztereotípiák, az „üvegplafon” és a „ragados padló” állandósulása, a horizontális szegregáció – beleértve a nőknek a szolgáltató ágazat alacsonyán fizetett munkahelyein való felülreprezentáltságát –, valamint a gondozási feladatok egyenlőtlen megosztása. A nemek közötti bérkülönbséget továbbá részben a

²⁷ Forrás: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. 171. - 173. §

²⁸ MAKKOS Nándor :A nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. szám pp 28-31 (2022).

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) preambulum (1) bek.

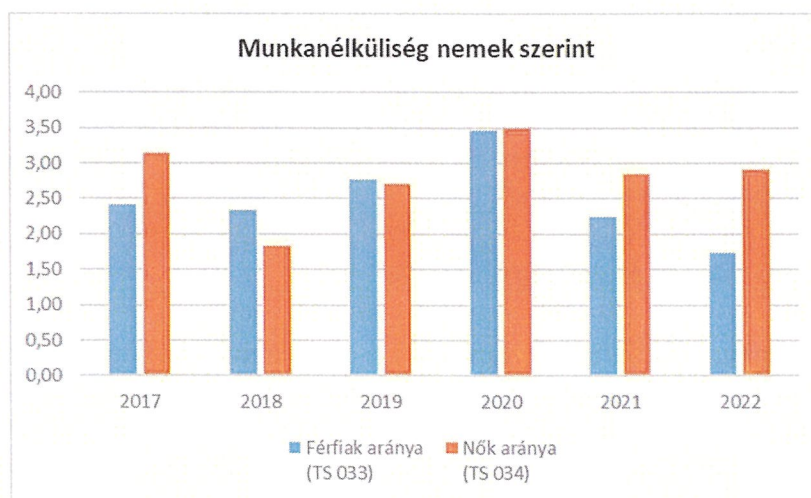
nemi alapú közvetlen és közvetett bérdiszkrimináció okozza. Az említett elemek olyan strukturális akadályokat képeznek, amelyek összetett kihívásokat jelentenek a jó minőségű munkahelyek és az egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazás elérése tekintetében, és olyan hosszú távú következményekkel járnak, mint a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség és a szegénység feminizációja.”³⁰

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nyilvántartott álláskereső arányát az állandó népességben a 15-64 évesek körében az alábbi táblázat tartalmazza. Megállapítható, hogy a nők aránya a 2018-2019. éveket leszámítva magasabb volt a férfiakhoz viszonyítva.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	2,42	3,14	2,78%
2018	2,34	1,82	2,08%
2019	2,77	2,71	2,74%
2020	3,46	3,49	3,48%
2021	2,24	2,84	2,54%
2022	1,73	2,91	2,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

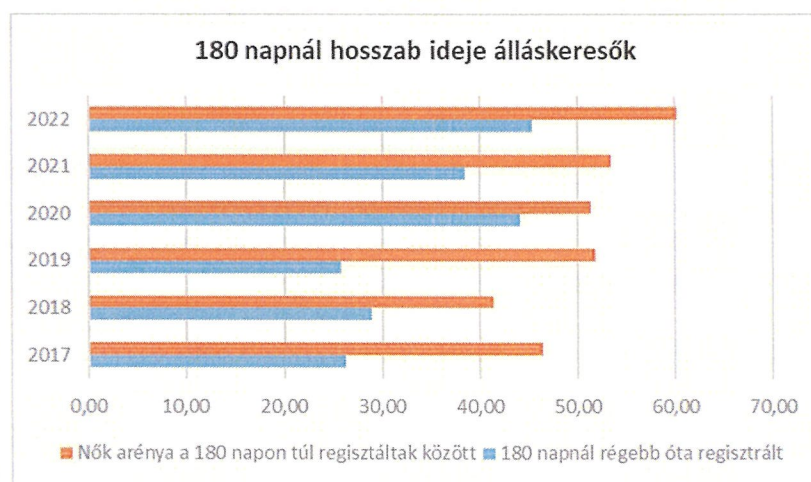
A nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkn belül 2019-2022. között minden évben magasabb volt a férfiak arányához képest. 2022-ben ez az érték 60,26% volt, amely a 2017. évi adathoz viszonyítva 29,8%-os növekedést mutat.

³⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) preambulum (15) bek.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső
(a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	26,29	46,43
2018	28,93	41,3
2019	25,84	51,85
2020	44,06	51,3
2021	38,42	53,42
2022	45,35	60,26

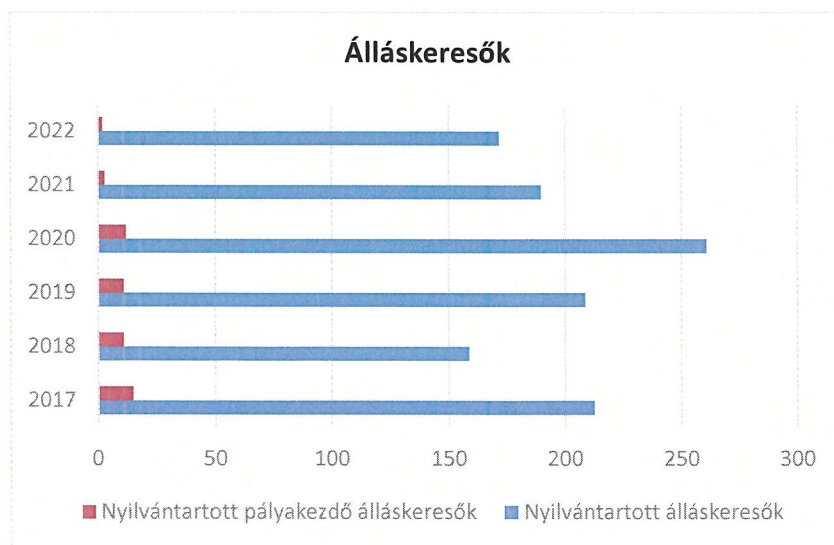
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma az alábbiak szerint alakult az elmúlt években:

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	213	15
2018	159	11
2019	209	11
2020	261	12
2021	190	3
2022	172	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresőkből a nyilvántartott pályakezdő álláskereső aránya csekély mértékű, és 2017-hez képest a 2021-2022. években jelentős csökkenést mutat.

Az önkormányzat a bölcsődei ellátást és óvoda nevelést nyújtó intézmények nyitvatartási idejével alkalmazkodik a nők minél szélesebb körű foglalkoztatásában való részvételéhez azzal, hogy az bölcsődébe, óvodába (telephelytől függően) 05:30-ra, illetve 06:00 órára lehet a gyermeket vinni, és legkésőbb 16:30-kor, illetve 17 órakor kell elhozni. Az előző évekhez hasonlóan az intézmények nyitvatartási rendjével segítjük továbbra is a nők munkába állását.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Tiszakécskei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya foglalkoztatást segítő és képzési programokat szervez, melyek célja az álláskereső és inaktív, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása, munkaerő-piaci elhelyezkedésének támogatása. Ilyen program az "Út a munkaerőpiacra" program, valamint az Ifjúsági Garancia Program.

Arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatást segítő és képzési programokban a nők milyen arányban vesznek részt, nem áll rendelkezésünkre adat.

A programokkal kapcsolatban általános probléma, hogy ezek a képzések sok esetben nem vagy nehezen egyeztetethetők össze a kisgyermekes édesanyák napirendjével és időbeosztásával, illetve nem veszik figyelembe, ha az édesanya gyermeke váratlanul megbetegszik.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit nagy mértékben csökkenti az alacsony iskolai végzettség. Pontos adat nem áll rendelkezésre arról, hogy mennyi az általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező, valamint az általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskereső száma.

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedési lehetőségei korlátozottak. A nyári időszakban alkalmi jellegű időnyom munkában van lehetőségük elhelyezkedni, pl. gyümölcs szüret idején. A másik lehetőség pedig a közfoglalkoztatás keretében való munkavégzés.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szükségességében (üvegplafon-jelenség). Adatok

hiányában nem tudható, hogy a településen létezik-e hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Magyarországon a kisgyermekes anyák többsége általában a harmadik év után megy vissza dolgozni, tehát hosszabb időre és nagyobb százalékban esnek ki a foglalkoztatottságból, mint a többi EU-s tagállamban. A munkába való visszatérés annál nehezebb, minél hosszabb időt tölt otthon az édesanya, hiszen az évek múlásával csökken a munkatapasztalat és a karrierépítés lehetősége. Míg az édesanyák félnek az indok nélküli elbocsátástól, nincs lehetőségük a megfelelő gyermekfelügyeletre, addig a munkáltatók leginkább attól félnek, hogy a kisgyermekes szülők nem tudják megfelelő kiszámíthatósággal ellátni a munkájukat.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától 3, de legfeljebb negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig nevelhető és gondozható. Tiszakécskén egy bölcsőde működik, melyben a férőhelyek száma 64 fő.

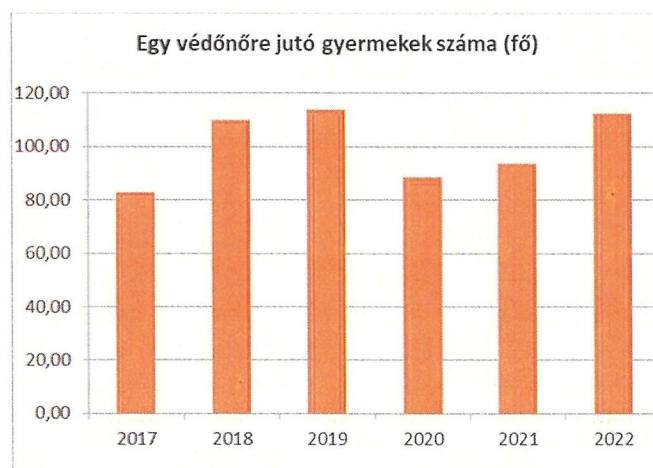
A nők elhelyezkedését segítik a nevelési és oktatási intézmények is. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. A településen öt óvoda működik, melyek nyitvatartási ideje igyekszik igazodni a dolgozó szülők munkaidejéhez. Az óvodai férőhelyek száma: 385 fő.

Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá hét órától tizennyolc óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről azzal, hogy tizenhat óra után a tanulók felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak láthatják el. A város egy állami és egy egyházi fenntartású iskola működik.

Arra vonatkozóan, hogy a településen élő kisgyermeket nevelő édesanyák a nyári időszakban, valamint az iskolai tanítási szünetek alatt miként tudják megoldani gyermekük felügyeletét, nincsenek pontos információk. Feltételezhető azonban, hogy a szülők sok esetben a nagyszülők, dédszülők, ismerősök segítségét veszik igénybe a gyermekek elhelyezését nyújtó intézménybe szállításában vagy hazavitelében, továbbá a tanítási szünetekben is.

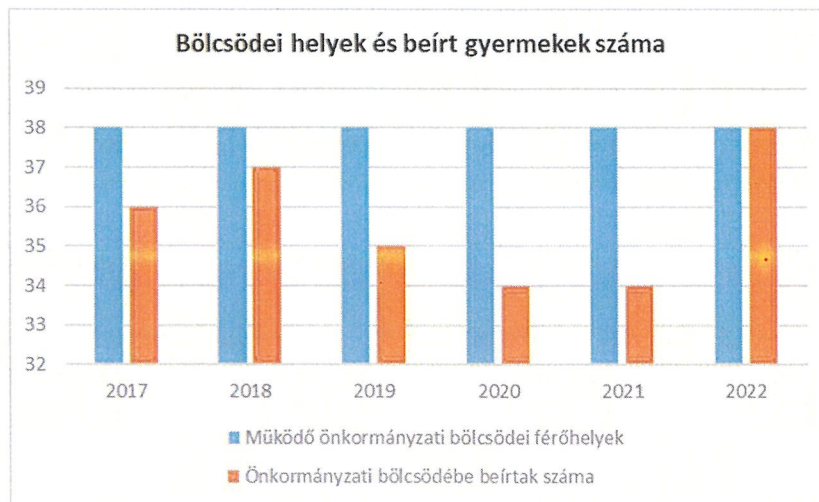
5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	5	413	82,60
2018	4	439	109,75
2019	4	456	114,00
2020	5	443	88,60
2021	5	468	93,60
2022	4	450	112,50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	38	36
2018	38	37
2019	38	35
2020	38	34
2021	38	34
2022	38	38

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz történő hozzáférés egyik eleme a védőnői ellátás, amely a település lakosai részére teljes körűen biztosított. A védőnő feladata a növédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

A településen mind a védőnői hálózat, mind a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat aktívan működik. Kiemelt figyelmet fordítanak a családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadására, a mindennapokban a család-és növédelmi gondozásra. Az egészségügyi és szociális szféra ezen dolgozói a szülőket lakhelyükön is látogatják, figyelemmel kísérve ezzel lakókörnyezetüket. A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat rendszeres adománygyűjtésekkel segít a rászoruló családokon, de gyakori az ügyintézésben való segítség, továbbá a nyári programok szervezése is kisgyermekek számára.

A településen baba-mama klub is működik, amely a résztvevők elmondása alapján nagy segítség a számukra, hiszen nemcsak szabadidős foglalkozás ez a számukra, hanem jó „információcsere központ” is, hiszen az édesanyák itt meg tudják egymással osztani nehézségeiket, problémáikat, és megoldási alternatívákat kaphatnak egymástól.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket érő erőszakról, kapcsolati erőszakról pontos információk nem állnak az önkormányzat rendelkezésére, azonban hozzátartozók közötti erőszak esetén a jegyző, mint a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szerv eljár a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet 1/A. § bekezdése alapján 2020. január 01. napjától. A fenti törvény 2. § (1) bekezdésében meghatározott intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik.

Tiszakécskén hozzátartozók közötti erőszak ügyében az érintett felek csekély számban tesznek nyilatkozatot a jegyző előtt. A szülők közötti párkapcsolati konfliktusokról a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vagy a Rendőrség hamarabb értesül. Ennek ellenére a meghallgatást minden esetben megkísérli a jegyző, és az ügy kimeneteléről értesíti a hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez kapcsolódó feladatot ellátó intézményeket és személyeket.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Az Szt. alapján a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.³¹

Tiszakécskén anyaoththon, illetve családok átmeneti otthona nem működik. Ezek a szolgáltatások általában a megyeszékhelyeken érhetőek el, így például Kecskeméten a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által működtetett Családok Átmeneti Otthona, amely 2004 augusztusa óta áll nyitva az otthontalanná vált családok előtt. A hét lakószobában összesen 21 fő elhelyezésére van lehetőség. A Családok Átmeneti Otthonának célja: otthont adni az otthon nélkül maradt, az egyéb erőszaktól veszélyeztetett várandós, gyermekes szülőknek. Így az ellátott család lakhatásban és a gyermekkel együttes elhelyezésben, otthonoszerű ellátásban részesül, valamint az intézmény a szociális munka eszközeivel komplex családgondozást nyújtva segíti a családot a hajléktalanság megszüntetésében. Családok átmeneti otthona elérhető még 50 km-es körzeten belül Kiskunfélegyházán az önkormányzat fenntartásában, valamint Szolnokon az Ökumenikus Segélyszervezet működtetésében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők helyi közéletben való részvétele alacsony: a képviselő-testület tagjainak száma 11, melyből 9 férfi és 2 nő, tehát a testület tagjainak mindössze 1/5-e nő. Kiemelendő azonban, hogy az önkormányzat fenntartásában működő öt intézmény (Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ, Város Óvodák és Bölcsőde, Tiszakécske Város Önkormányzatának Városgondnoksága, Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár, Tiszakécskei Polgármesteri Hivatal) vezetője valamennyien nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a védőnői hálózat az alábbiakban tud hozzájárulni a nőket érintő társadalmi problémák enyhítésében:

- egészségmegőrzésben való segítségnyújtás, információnyújtás
- védőnői méhnyakszűrés végzése
- családtervezési tanácsadás
- a szolgálat által szervezett nyári szünidei programok.

Ezen felül a baba-mama klub nyújthat még lehetőséget arra, hogy a kisgyermekes édesanyák megoszthassák egymással nehézségeiket, problémáikat, és megoldási alternatívákat kaphatnak egymástól.

A településen jelenleg nem működik olyan civil szervezet, melynek alaptevékenysége között szerepel a női esélyegyenlőség segítése.

³¹ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. § (1) bek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az édesanyák gyermekneveléssel kapcsolatos ismeretei hiányosak lehetnek, az egészségtudatos életmód kialakításában segítségre lehet szükségük, a gyermeknevelésben kapott segítség hiánya lelki terhet okozhat számukra.	- Baba-mama klub népszerűsítése édesanyák számára a szabadidő hasznos eltöltése érdekében, amely lehetőséget ad a tapasztalatcserére is. - Gyermekneveléssel, az anyák egészségtudatos magatartásának elősegítésével kapcsolatos előadások, kommunikációs kampányok szervezése.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Idős embereknél is az emberi méltóság, szociális biztonság érdekében hosszú távú, világos programokra van szükség.

A 65 év felettiek száma 1,66 milliőről 1,89 millióra, aránya 16,6%-ról 19,3%-ra nőtt 2010-ről 2019-re.³² A demográfiai helyzet változása „erőteljes hatással van a szociális védelmi rendszerekre, nyomás alá helyezi a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát, és megnöveli az igényt a tartós időskori ápolás-gondozásra.”³³ Az idősödő társadalomban nő a jelentősége a kor alapú diszkriminációnak (ageizmusnak). „Az idősödés nemcsak a gazdaságilag fejlett és fejletlenebb társadalmakban okoz különböző gondokat, hanem különböző kezelést követel egyazon államon belül is konjunktúra és válság idején. A gazdasági krízisek befolyásolják a munkaerő piacot, ahol jelen vannak a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok, és az azt elhagyni kívánó, és elhagyni nem kívánó idősebb munkavállalók.”

Az idősügynek választ kell adnia számos lényeges, és sürgető³⁴ kérdésre:

Különösen a feminizációra. A demográfiai trendek régóta a nők hosszabb életkilátásait mutatják, és a nők, akik jövedelme még mindig kisebb, mint a hasonló képzettségű és munkakörű férfiaké, idősen is kisebb nyugdíjra számíthatnak, előzvegyúlten pedig – ha vannak – gyermekeik vagy a köz támogatására inkább rászorulnak, mint a családban élő idősök.

Választ kell adnia az izolációra, az elmagányosodásra. A gyermekek számának csökkenése és a nukleáris család terjedése miatt az idős emberek egy része elszigetelődik.

Választ kell adnia az ún. Handicap jelenségre. A fogyatékkal élők öregkora nehezebb, mint a társadalmi többségé, sőt a fogyatékosok sok esetben éppen időskorban bontakozik ki, a fehér és a más színű botok, a hallókészülékek, a szemüvegek, a „tolószékek” az idősebb generációk körében gyakoribbak.

Választ követel a gettósodás jelensége. Nem annyira regionális értelemben, mint inkább „leépülő településrész vagy épület” értelmében az idősök által lakott házak, területek a kevésbé trendi, kevésbé ellátott vidékekre helyeződnek, avagy az előregedő környezet az új típusú szolgáltatások – még akár az iskola is – elkerülik.

³² MNTFS 2030. p.70.

³³ MNTFS, 2030. p.19.

³⁴ Forrás: BORZA Beáta (szerk.): „Méltóképpen Időskorban” Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának idősügyi projektje, Budapest, 2011. p. 6-7.

Gazdasági, társadalmi és kulturális tökeszegénység. A járadékok és juttatások értékének csökkenése jobban érinti az időseket, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket nehezíti, amely szolgáltatások például a mozgásban akadályozottak esetében létfontosságúak lehetnek az önálló élet lehetőségét például az önálló ételkészítés-beszerzés, avagy a temető vagy az utolsó barátok, rokonok meglátogatását veszélyeztethetik. Amit nem használ, leépül. Ha nem beszélnek, nem vesznek részt közös cselekvésekben, nem kapnak és nem adhatnak szeretetet, akkor az emberek kulturálisan, mentálisan és fizikailag leépülnek. Generációk tapasztalatai, élményei és érzésvilága múlhat ki – reméljük, nem teljesen nyomtalanul. Ha nem segítik, segítjük, az időseket például az infokommunikációs technológiák elsajátításában akkor ők elmagányosodhatnak.

Választ kell adnunk a legális migráció kérdésére is. A fiatal éveikben szívesen látott, migráns munkaerő a társadalombiztosítás, és teljes kapcsolatrendszere révén a befogadó országban marad időskorában, ahol még sincsen úgy otthon, mint a kibocsátó országában.

Nagyon nagy feladat, hogy a negatív tendenciákat ellensúlyozzuk tudatos politikával, olyan fejlesztésekkel, amelyek képesek választ adni a demográfiai tendenciákra.³⁵

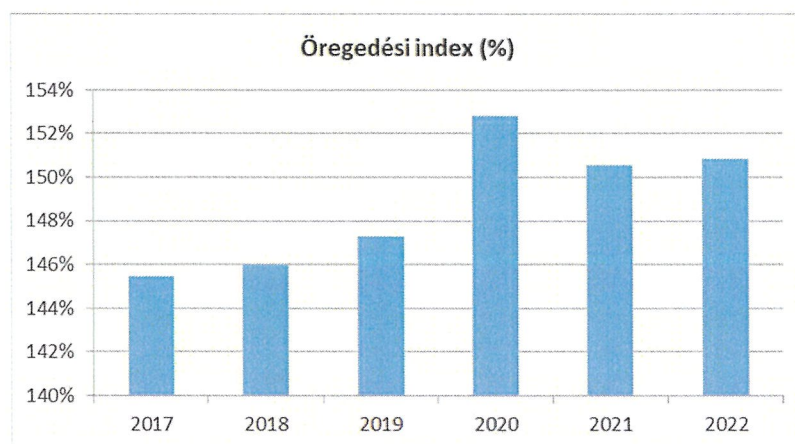
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tiszakécskén a 65 év feletti állandó lakosok száma folyamatosan emelkedő tendenciát mutat az elmúlt években: számuk 2017-ben 2.243 fő volt, míg 2022-ben 2.474 fő, azaz mintegy 10%-kal nőtt. Ezzel szemben a 0-14 éves korú állandó lakosok száma kisebb arányban (6,4%) emelkedett. A társadalmi előregedés tehát településünkre is jellemző. Az időskorú népesség az állandó lakosságnak 21,4%-át teszi ki.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	2 243	1 542	145,46%
2018	2 273	1 557	145,99%
2019	2 333	1 584	147,29%
2020	2 399	1 570	152,80%
2021	2 442	1 622	150,55%
2022	2 474	1 640	150,85%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

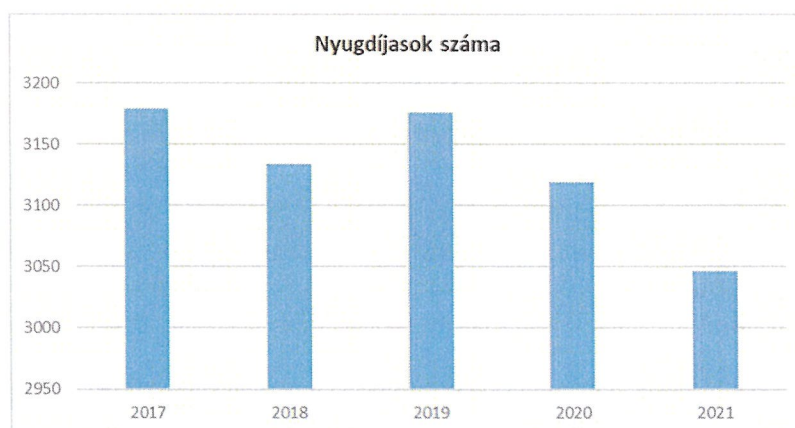
³⁵ Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közsférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma az elmúlt években csökkent. Ezen belül megfigyelhető, hogy a nők jóval magasabb arányban (61,7%) vannak a férfiakhoz képest (38,3%). (2021. évi adat)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	1 242	1 937	3179
2018	1 209	1 925	3134
2019	1 237	1 939	3176
2020	1 193	1 926	3119
2021	1 168	1 878	3046

Forrás: TeIR, KSH Tstar

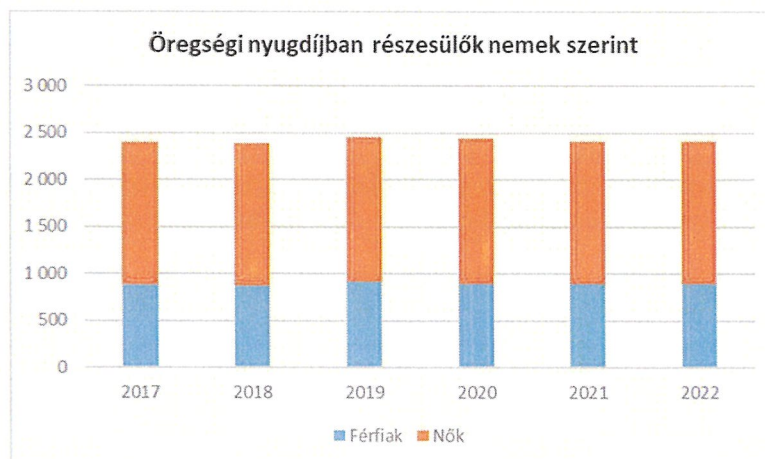

A nyugdíjszerű ellátásokban részesülők számát nemek szerinti bontásban az alábbi táblázat tartalmazza:

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	32	0	882	1 512	7	97	4,75
2018	31	0	872	1 519	8	94	5
2019	30	0	916	1 540	5	87	3,93
2020	29	0	892	1 547	5	81	3,58
2021	32	0	888	1 523	6	70	3
2022	32	0	891	1 514	9	58	3,51

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az öregségi nyugdíjban részesülők száma tekintetében megállapítható a nők magasabb aránya:

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Mivel az idősebb korosztály számos tagja jó fizikai és mentális állapotnak örvend az öregségi nyugdíjkorhatár elérésekor, jövedelmi helyzetükből adódóan sokan szívesen végeznek jövedelemkiegészítő tevékenységet. A nyugdíjasok foglalkoztatására elsősorban a speciális szaktudással, szakképzettséggel rendelkezők esetében van nagyobb igény a munkáltatók részéről.

A nyilvántartott álláskereső kor szerinti megoszlását mutató táblázatból megállapítható, hogy a 61 éves, vagy a feletti korosztály esetében a legmagasabb az álláskereső száma: 2022-ben 172 fő álláskeresőt tartottak nyilván, melyből 63 fő tartozott a 61 éves, vagy a feletti korosztályba.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott állásukeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	213	159	209	261	190	172
41-45 év (TS 042)	Fő	17	12	29	21	10	13
	%	7,98%	7,55%	13,88%	8,05%	5,26%	7,56%
46-50 év (TS 043)	Fő	18	10	16	26	14	11
	%	8,45%	6,29%	7,66%	9,96%	7,37%	6,40%
51-55 év (TS 044)	Fő	22	7	15	26	17	13
	%	10,33%	4,40%	7,18%	9,96%	8,95%	7,56%
56-60 év (TS 045)	Fő	38	16	22	31	24	27
	%	17,84%	10,06%	10,53%	11,88%	12,63%	15,70%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	40	36	35	53	57	63
	%	18,78%	22,64%	16,75%	20,31%	30,00%	36,63%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az idős korosztály részére tanulási lehetőséget az elmúlt években elsősorban az informatikai ismeretek tekintetében nyújtott az Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár. Ezek a foglalkozások a könyvtárban, helyi iskolákban kerültek megtartásra. A számítógépes tanfolyamra nagy igény mutatkozott az idősök részéről.

A nyugdíjasok közintézményekben való foglalkoztatására településünkön van példa, elsősorban a nevelés-oktatás területén.

Az idősök szabadidejének minőségi eltöltésére a nyugdíjas klub ad lehetőséget: minden évben sokszínű programokat szerveznek, és rendszeresen tartják a kapcsolatot más települések nyugdíjas klubjaival.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A 6.2 a) pontban bemutatott, a 61 éves és a feletti korosztályt a foglalkoztatás területén érintő hátrányokon túl egyéb hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható az idősökkel szemben a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A házi segítségnyújtás olyan feladata a családsegítésnek, mely nappali melegeidőtől távolmaradó idősök esetében is biztosítja az idősök szociális és közszolgáltatásokhoz való hozzáférését.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A

szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felméri az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítják a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítják meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A településen 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma az alábbiak szerint alakult 2017-2022. között. A nappali ellátásban részesülők száma és a házi segítségnyújtásban részesülők száma összességében növekedett a vizsgált időszakban, míg a szociális étkeztetésben részesülők száma csökkent.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	2 243	4	49	153
2018	2 273	3	43	150
2019	2 333	5	39	133
2020	2 399	4	51	111
2021	2 442	7	46	105
2022	2 474	7	65	110

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ által biztosított idősok nappali ellátása az alábbiakra terjed ki:

- étkeztetés
- készségfejlesztés
- közösségfejlesztés, szabadidő hasznos eltöltése
- felügyelet
- közös programok, kirándulások
- állatterápiás foglalkozások
- tanácsadás, segítségnyújtás hivatalos iratok, szolgáltatói számlák értelmezésében, banki ügyintézésben, szociál politikai juttatások elintézésében,
- háztartáspótló segítségnyújtás
- segítségnyújtás infokommunikációs eszközök használatában (családtagokkal való kapcsolattartás érdekében).

Az egészségügyi szolgáltatások tekintetében az idősok számára is elérhető a település lakossága számára az Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ által nyújtott háziorvosi és fogorvosi ellátás, valamint az egyes szakrendelések (fizioterápia, szemészet, urológia, sebészet, kardiológia, diabetológia, nőgyógyászat, pszichiátria, neurológia, foglalkozás-egészségügyi vizsgálat, ultrahang diagnosztikai szakrendelés. Vér- és vizeletminta vizsgálatra szintén van lehetőség. Az idősok részt vehetnek a tiszakécskei EFI iroda által szervezett egészségfejlesztést célzó, prevenció- és szűrőprogramokon is.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviseletének biztosítását a

közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítését, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását. E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést).

Tiszakécskén az Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár feladata a fenti tevékenységek, szolgáltatások nyújtása, amelyek az egész lakosság számára, korosztálytól függetlenül elérhetőek az érdeklődők számára. Az intézmény a városi rendezvények szervezésén felül gondoskodik a helyi hagyományok ápolásáról, a megőrzött helyi értékek fennmaradásának biztosításáról, az alkotóműhelyek segítéséről.

A Művelődési Központ helyszínt biztosít a civil szervezetek, klubok, művészeti közösségek működéséhez, a szabadidő hasznos és tartalmas eltöltéséhez. Helyet biztosít a hagyományok ápolásának, kézműves szakköröket szervez, öntevékeny közösségeket és amatőr művészi csoportokat fogad. Az intézmény színházi előadások, koncertek, táncbemutatók mellett mozgó mozit is befogad.

A Városi Könyvtár leltári állománya a 2021. évben 49.897 db volt, a kölcsönzött könyvtári egységek száma pedig 6.425 db. A települési könyvtár beiratkozott olvasóinak száma ebben az évben 1.025 fő volt. 2022-ben már 1.175 fő iratkozott be a könyvtárba, és 8.286 db dokumentum kölcsönzésére került sor.

Az Ókéskei Közösségház a helytörténeti értékek őrzése és bemutatása mellett kézműves foglalkozásoknak, valamint időszaki kiállításoknak is helyet ad. Itt kerül megrendezésre a nagy sikerű Pálinkaünnep is szeptember elején.

A Kécskei Alkotók Háza a nagy múltú képzőművész-tábor záró kiállításának ad otthont. A tábor minden évben megrendezésre kerül, keretei között neves képzőművészek alkotnak településünkön.

c) idősök informatikai jártassága;

Az idősebb korosztály informatikai tudása, jártassága a többi korosztályhoz képest rosszabb. Az idősök hozzáállása is eltérő lehet az informatikai eszközökhöz: egyesek nyitottak ezen eszközök és az internet használatának megismerésére, mások idegenkednek tőlük. Számítógépszolgáltatás és ingyenes internethasználat elérhető a Városi Könyvtárban, az ott dolgozók a lakosság, így az idősök részére is segítséget nyújtanak. Emellett a Család- és Gyermejkölési Szolgálat is segít a rászorulóknak pl. hivatalos ügyek elektronikus ügyintézésében, infokommunikációs eszközök használatában.

Az idős korosztály részére az Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár az elmúlt években több alkalommal szervezett az informatikai ismeretek bővítése céljából számítógépes tanfolyamot minden korosztály számára. Közülük az idősök részéről különösen nagy igény mutatkozott a foglalkozások iránt.

d) a generációk közötti programok.

Az Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár számos olyan rendezvényt, programot szervez, amelyre a fiataloktól kezdve az idősökig minden korosztályt várnak. Ezeken a programokon, ünnepeken lehetőség van arra, hogy a különböző generációk közösen töltsenek el együtt időt.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Tiszakécskén az időseknek lehetőségük van csatlakozni a Barátság Nyugdíjas Klubhoz, amely rendszeresen szervez összejöveteleket, programokat az idősek számára. A Művelődési Ház színháztermében színházi előadások, koncertek várják az érdeklődőket, köztük az időseket is. A Szépkorúak Kórusa a népzene kedvelőinek nyújt alkalmat az éneklésre, emellett különféle kézműves szakkörök, valamint a tiszakécskei EFI iroda szervezésében szenior örömtánc is elérhető az idősek számára. Az önkormányzat az EFOP-1.5.3-16-2017-00071 sz. projekt keretében az idősek fizikai-szellemi frissességének megőrzése céljából több olyan programot is szervezett, amely az egészségmegőrzést szolgálja. Emellett az EFI iroda is szervez kifejezetten idősek számára különböző programokat, előadásokat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idős korosztály informatikai tudása, jártassága a többi korosztályhoz képest rosszabb, mely akadályozó tényező lehet a foglalkoztatás területén, illetve az internetes veszélyforrások jelentős mértékben érintik az időseket.	Az informatikai tudás bővítését, digitális kompetenciák fejlesztését célzó tanfolyamok szervezése idősek számára.
Az idősekre jellemző az elmagányosodás, amely rossz hatással van a lelki egészségükre. Az idősek egészségügyi állapotának romlása.	- A működő nyugdíjas klub népszerűsítése, idősek számára a szabadidő tartalmas eltöltését célzó közösségi programok szervezése (pl. színházlátogatás, kirándulás, szellemi és fizikai aktivitás megőrzését szolgáló előadások). - Az idős korosztályt célzó egészségügyi programok szervezése (pl. Alzheimer Café, Demens Klub, szűrővizsgálatok, mozgásfejlesztő programok, szenior örömtánc).

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

„Minden állam humanitárius érettségét jelzi az, ahogyan a fogyatékkal élő állampolgáraival szemben viselkedik.”³⁶ A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel, csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a jogalkotó alkotott törvényt. A Fot. 2. § (1)–(5) bekezdése alapján az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban. „Az

³⁶ Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

ésszerű alkalmazkodás a fogyatékkal élő személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti. Magában foglalja különösen meglévő létesítmények átalakítását, és olyan új épületek létrehozását, melyeket fogyatékkal élők is használhatnak, valamint olyan munkahelyi szerkezetátalakítás, rész munkaidős vagy módosított munkarendek, áthelyezés egy üres állásba, berendezések vagy eszközök beszerzését és módosítását, valamint vizsgák, képzési anyagok vagy szakpolitikák megfelelő kiigazítását vagy módosítását, illetve minősített olvasók vagy tolmácsok biztosítását és egyéb hasonló alkalmazkodást a fogyatékkal élők igényeihez. Az AB szerint az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékkal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását, pl. az egyetemes tervezés által. Az „egyetemes tervezésen” a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a „fogyatékkal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.”

A „Semmit róluk nélkülünk” James Charlton 1998-ban megjelent könyvének címe, melyet az MNTFS 2030 így fogalmaz meg: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be kell vonni a célcsoportok így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit.” Az alapelv így vonatkozik a fogyatékkal élő szervezetekre személyekre is.³⁷

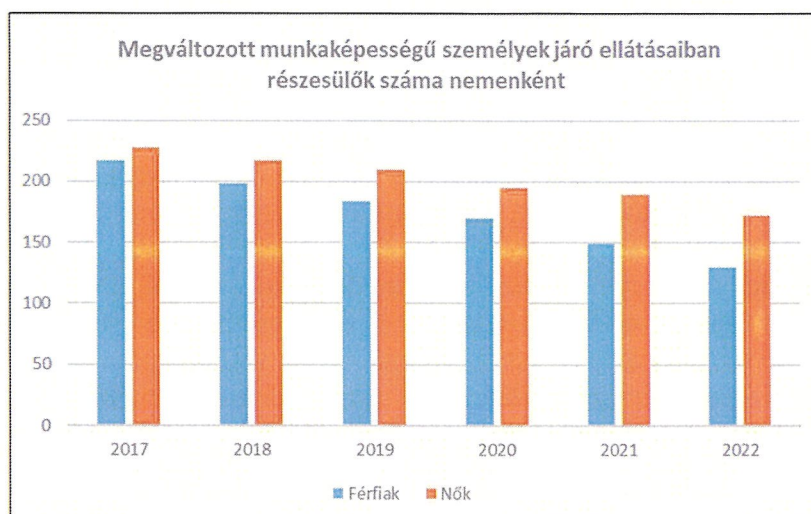
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tiszaújvárosban a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma csökkenő tendenciát mutat az elmúlt években. Elmondható, hogy a nők száma a vizsgált időszakban minden évben magasabb volt a férfiak számánál.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	217	228	445
2018	198	217	415
2019	184	210	394
2020	170	195	365
2021	149	189	338
2022	130	172	302

Forrás: TeIR, KSH Tstar

³⁷ MNTFS 203, p. 23.

Az önkormányzat fenntartásában működő Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ feladatai között szerepel a fogyatékosok nappali ellátása. A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő, az önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését. Az intézmény biztosítja a fogyatékkal élő személyek általános egészségi állapotának és a fogyatékosága jellegének megfelelő egészségügyi, szociális ellátásokhoz való hozzájutását.

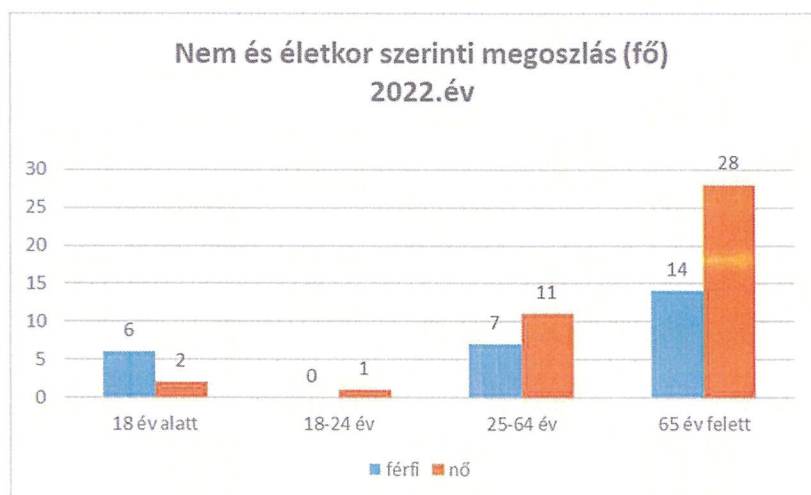
A nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma az elmúlt négy évben 15 fő volt, tehát az engedélyezett férőhelyek betöltésre kerültek.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	7
2018	11
2019	15
2020	15
2021	15
2022	15

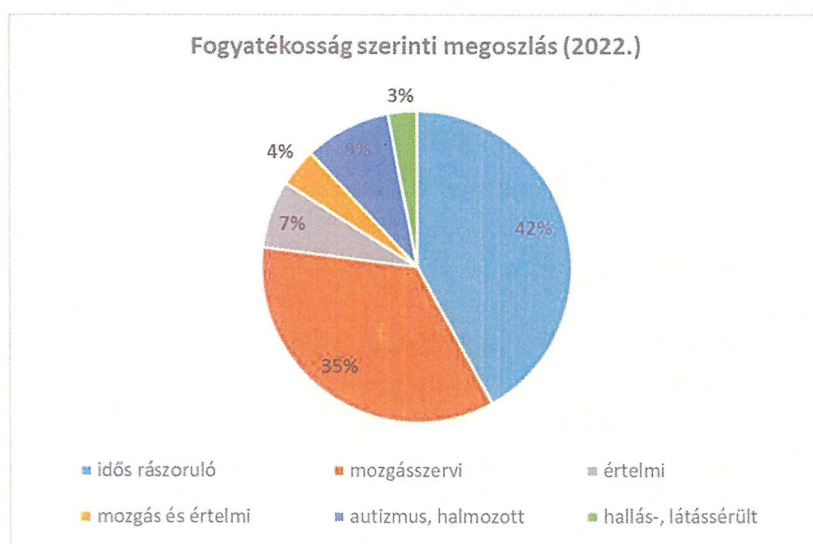
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A támogató szolgálat célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása.

A támogató szolgálat keretében az intézmény a 2022. évben 69 főt látott el. Az ellátottak nem és életkor szerinti megoszlását, valamint fogyatékoság típusa szerinti megoszlását az alábbi diagramok mutatják, melyben idős rászorulóként szerepelnek azok az ellátottak, akik nem kapták meg a fogyatékosági támogatást, de egészségi állapotuk, mozgásuk beszűkültsége, indokolttá tette, teszi ellátásukat.

Forrás: Intézményi adat

Forrás: Intézményi adat

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell.

A fogyatékossgal élő emberek sok nehézséggel szembesülnek a munkaerőpiaci lehetőségeiket tekintve. Napjainkban jellemző, hogy többségük kiszorul a munkaerőpiacról, a korábbi munkalehetőségek (pl. szórólap kihordás) közül is egyre kevesebb adódik számukra. Az önkormányzatnak nincsenek információi arra vonatkozóan, hogy a település munkáltatói milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékossgal élő személyeket.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékos személyek helyzetét segíthetik a megváltozott munkaképességű emberek támogatására irányuló pályázatok. A Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet feladata segítséget nyújtani az egészségkárosodással élő emberek és a munkaadók számára, hogy a fogyatékossgal élő és megváltozott munkaképességű ügyfelek minél gyorsabban munkalehetőséghez, a partnerek pedig minél hamarabb jó munkaerőhöz jussanak.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az önkormányzatnak nincs tudomása fogyatékossgal élő személyek hátrányos megkülönböztetéséről a foglalkoztatás területén.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Az önkormányzat fenntartásában működő Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ feladatai között szerepel a fogyatékosok nappali ellátása, valamint a támogató szolgálat.

A fogyatékosok nappali ellátása az alábbiakra terjed ki:

- étkeztetés
- készségfejlesztés
- közösségfejlesztés, szabadidő hasznos eltöltése
- felügyelet
- közös programok, kirándulások
- állatterápiás foglalkozások
- tanácsadás, segítségnyújtás hivatalos iratok, szolgáltatói számlák értelmezésében, banki ügyintézésben, szociál politikai juttatások elintézésében,
- háztartáspótló segítségnyújtás
- segítségnyújtás infokommunikációs eszközök használatában (családtagokkal való kapcsolattartás érdekében).

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek a következő ellátási formákat vehetik igénybe:

Fogyatékossgai támogatás: a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 22. §-a alapján biztosított fogyatékossgai támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: a rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet alapján rokkantsági járadékra az a 18. életévét betöltött magyar állampolgár jogosult, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett, és folyamatosan fennálló egészségkárosodása legalább 70% -os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül.

Közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet szabályozza a közlekedési kedvezményre (személygépkocsi szerzési támogatás, személygépkocsi átalakítási támogatás) jogosultak körét és a támogatás mértékét.

Parkolási igazolvány: a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet szabályozza a parkolási igazolványra jogosultak körét. Parkolási igazolványra jogosult: a közlekedőképeségében súlyosan akadályozott, a látási fogyatékos, az értelmi fogyatékos, az autista, a mozgásszervi fogyatékos, a vak vagy gyengén látó. A jogosultságot szakvéleménnyel vagy szakhatósági állásfoglalással kell igazolni.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ keretén belül az önkormányzat 5 felnőtt háziorvosi, 2 házi gyermekorvosi és 3 fogorvosi körzetet működtet. A védőnői szolgálat keretében 5 vegyes védőnői körzet található.

A településen önkormányzati finanszírozásban jelenleg a következő szakrendelések működnek: fizioterápia, szemészet, urológia, sebészet, kardiológia, diabetológia, nőgyógyászat, pszichiátria, neurológia, foglalkozás-egészségügyi vizsgálat, ultrahang diagnosztikai szakrendelés. Vér- és vizeletminta vizsgálatra szintén van lehetőség.

Rehabilitációs ellátásra az a megváltozott munkaképességű személy jogosult, akinek foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, és a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelel. A rehabilitációs ellátás két összetevője: a rehabilitációs szolgáltatás és a pénzbeli ellátás. A rehabilitációs szolgáltatások célja a megváltozott munkaképességű személy megfelelő munkahelyen történő munkavégzésre való felkészítése, megfelelő munkahelyen történő elhelyezkedése. A pénzbeli ellátás megállapított havi összege évente emelkedik, a nyugdíjemeléssel megegyező arányban. Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye településünkön nem működik.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Tiszaújvárosban a középületek akadálymentesítése – elsősorban az Európai Unió pályázati támogatásai révén – többségében megvalósult. A Polgármesteri Hivatalnak van akadálymentesített bejárata, kerekesszékek emelő lift és mozgáskorlátozott WC is található az épületben, mozgássérült parkoló az épület előtt található. Az Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ épületeinek fizikai akadálymentesítettsége megoldott, az Egészségügyi Központ földszinti és emeleti része között lift még nem került beszerelésre. A Városi Óvodák és Bölcsőde intézmény óvodai épületei egy kivételével mind rendelkeznek akadálymentesített bejáratokkal, két épületben található mozgáskorlátozott WC és mozgássérült parkoló is biztosított. A bölcsőde épületének fizikai akadálymentesítése mellett (akadálymentesített bejárat, vezetősáv, mozgáskorlátozott WC és mozgássérült parkoló) az infokommunikációs akadálymentesítés is biztosított (Braille információs tábla). Az Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár, valamint a Városgondnokság akadálymentesített bejáratokkal rendelkezik (egyes épületek esetében mozgó rámpával), a művelődési központban mozgáskorlátozott WC található. Az iskolaépületek szinte mindegyikében megvalósult a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés. A Kormányablak szintén akadálymentes bejáratokkal rendelkezik, az épületben indukciós hurok került telepítésre. A Kerekdombi közösségi ház akadálymentesen megközelíthető, az épületben mozgáskorlátozott WC biztosított.

A különböző pályázatok keretében az önkormányzatnak sikerült forrást találni az akadálymentesítés jelentős részének megoldására. Fontos, hogy a továbbiakban is keressük a lehetőségeket, pályázati forrásokat az akadálymentesítés folytatására.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés biztosítására nagy hangsúlyt kell fektetni. Ez megvalósulhat a támogató szolgálat által, valamint az egyes középületek akadálymentesítése révén. Az információs és kommunikációs akadálymentesítés szintén nagy segítséget tud nyújtani a fogyatékos személyek részére, így a lehetőségekhez mérten ennek eszközeit is biztosítani kell. Lakó- és szolgáltatóépületek tekintetében sajnos elmondható, hogy az akadálymentesítés csekély mértékben valósul meg, a szolgáltató szektorban számos üzlet még nem került akadálymentesítésre. Ennek elősegítésére megoldás lehet az érzékenyítés.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzati munkahelyek többsége akadálymentesített.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat több éves közfoglalkoztatási program keretében végez járdafelújításokat: az elmúlt években ilyen módon került felújításra a járda a Béke utcában, a Szabolcska Mihály utcában, 2024. évben pedig a Dr. Hanusz Béla utcában tervezi a járdafelújítást az önkormányzat. A belterületi úthálózat 2003. óta több mint 85%-ban felújításra került, de az eltelt időben elhasználódott útszakaszok felújítása is fontos az önkormányzat számára, ezért pályázati források esetén kiemelten foglalkozik az útfelújításokkal is. Pályázati támogatással újult meg az útburkolat részben a 2022-2023. év folyamán a következő utcákban: Hermann Ottó utca, Bocskay utca, Németh László utca, Gárdonyi utca, Zsálya utca, Fürdő utca, Tompa Mihály utca, József Attila utca. Szintén az utak fontosságára figyelemmel épült meg Kerekdombon a Galagonya utca burkolata is. A járda- és útburkolatfelújítások, -építések eredményeként az akadálymentes közlekedés lehetősége biztosított, mely nem csak a fogyatékosokkal élőknek segítség, hanem az időseknek, a kisgyermekes babakocsival közlekedő szülőknek is.

- f) fogyatékosokkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosokkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Az önkormányzat fenntartásában működő Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ feladatai között szerepel a fogyatékosok nappali ellátása, valamint a támogató szolgálat.

A fogyatékosok nappali ellátása az alábbiakra terjed ki:

- étkeztetés
- készségfejlesztés
- közösségfejlesztés, szabadidő hasznos eltöltése
- felügyelet
- közös programok, kirándulások
- állatterápiás foglalkozások
- tanácsadás, segítségnyújtás hivatalos iratok, szolgáltatói számlák értelmezésében, banki ügyintézésben, szociál politikai juttatások elintézésében,
- háztartáspótló segítségnyújtás
- segítségnyújtás infokommunikációs eszközök használatában (családtagokkal való kapcsolattartás érdekében).

A támogató szolgálat segít a fogyatékosok nappali ellátásba történő szállításában, a fogyatékkal élő személyek rehabilitációs ellátásra (pl fizioterápia, vagy szakellátásra) történő szállításában.

A közlekedést tekintve a fogyatékos személyek számára mozgássérült parkolók kerültek kiépítésre a városban több helyen.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A fogyatékosok nappali ellátása és a támogató szolgálat keretében nyújtott szolgáltatások a fogyatékosokkal élők előnyben részesítését tartja szem előtt.

7.4. Fogyatékosokkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A fogyatékosok nappali ellátása keretében több olyan programra kerül sor, amely a közösségfejlesztést szolgálja. Ilyen programok a közös kirándulások vagy az állatterápiás foglalkozások, melyeket az ellátottak rendkívül élveznek. Évente több alkalommal látogatják meg mind az idős, mind a fogyatékosokkal élő ellátottakat a helyi civil szervezetek és egyéb közösségek, színesítve ezzel is a hétköznapiakat.

7.5 A fogyatékosokkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A Mozgáskorlátozottak Bács-Kiskun Megyei Egyesülete célja többek között a Bács-Kiskun vármegye területén élő mozgáskorlátozottak érdekvédelme, összefogása, közösségteremtés, társadalomba való beilleszkedés elősegítése, a társadalmi és kulturális életbe való bekapcsolásuk elősegítése programok szervezése és tartása útján, továbbá az egészségmegőrzés, képességfejlesztés, rehabilitációs, szociális tevékenység, a mozgásfogyatékos emberek társadalmi esélyegyenlőségét, az emberi és állampolgári jogaik védelmét szolgáló tevékenység végzése.

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete célja, hogy a működési területén élő látássérült személyek egyéni és kollektív érdekvédelmét, valamint érdekképviselését ellássa.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A középületek és egyéb humán szolgáltatást nyújtó épületek egy része még nem vagy csak részben akadálymentesített.	- A középületek és egyéb humán szolgáltatást nyújtó épületek akadálymentesítettségének felmérése. - Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése. - A még nem vagy csak részben akadálymentesített középületek és egyéb humán szolgáltatást nyújtó épületek lehetőség szerinti komplex akadálymentesítése. - A járdák, utak akadálymentesítése a járda- és útburkolatfelújítások és -építések során.

A szolgáltató szektorba tartozó épületek csekély mértékben akadálymentesítettek.	A szolgáltató szektor, magánszféra szereplőinek érzékenyítése, figyelemfelhívása az akadálymentesség témakörében.
--	---

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A külterületen élők nehezebben férnek hozzá a településen elérhető közszolgáltatásokhoz, egyéb szolgáltatásokhoz, így gondot okozhat a bölcsődébe, iskolába jutás, az egészségügyi, szociális és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférés.	- Külterületi utak folyamatos karbantartása, gréderezés, gallyazás, hóeltakarítás. - Buszjáratok menetrendjének optimalizálása a Volánnal együttműködve.
A település lakosságának egészségi állapota nagyban befolyásolja az életkörülményeket, a foglalkoztatási lehetőségeket. Az egészség hiánya a munkavállalás útjában állhat, így megélhetési nehézséget okozhat a mindennapokban, amely a mentális egészségre is kedvezőtlenül hat.	- Egészségtudatos életmódra nevelés gyermekkorban. - Egészségtudatos életmód népszerűsítését célzó programok szervezése a lakosság számára (pl. egészségnap, előadások, kommunikációs kampányok szervezése). - Egészségügyi szűrővizsgálatok szervezése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Az önkormányzat fenntartásában működő intézmények, a köznevelési intézmények, a településen működő civil szervezetek és önszerveződések, valamint az egyházi szervezetek közötti együttműködés jó. Tiszakécske Város Önkormányzata többek között az alábbi szervezetekkel, intézményekkel, önszerveződésekkel tart kapcsolatot, működik együtt:

- Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ
- Városi Óvodák és Bölcsőde
- Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár
- Tiszakécske Város Önkormányzatának Városgondnoksága
- Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Tiszakécskei Járási Hivatala
- Móricz Zsigmond Általános Iskola, Gimnázium Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola
- Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium
- Római Katolikus Plébánia
- Tiszakécskei Református Egyházközség
- Tiszakécskei Mentőállomás
- Tiszakécskei Rendőrőrs
- Tiszakécskei Polgárőrség
- Tiszakécske Városi Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- Tiszakécske Városért Közalapítvány
- Tiszakécske Város Szociális Otthonáért Közalapítvány

- Vagyonvédelmi és Bünmegelőzési Alapítvány
- KEREKDOMBÉRT Egyesület
- Tiszakécske Város Sportegyesülete
- Tiszakécskei Vízisport Klub
- Tiszakécske Tekesport Egyesület
- Tiszakécskei Lovasegyesület
- Gyermekekért Diáksport Egyesület
- Tenisz és Rekreációs Club
- Tiszakécske és Környéke Sporthorgász Egyesület
- Tiszakécskei Szentháromság Plébánia Teréz anya Karitás csoportja
- Gémes Mihály Közhasznú Alapítvány
- Fogd a Kezem Alapítvány
- Tiszakécskei Honismereti Kör
- Könyvtárpártoló Egyesület
- Napfény Egészségvédő Egyesület
- Álomfogó Alapítvány
- Barátság Nyugdíjas Klub
- Citerazenekarok
- Néptáncgyűttesek.

Az önkormányzat a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek nappali ellátását, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátást a Kecskeméti Római Katolikus Főplébániával kötött ellátási szerződés keretében biztosítja, a hajléktalanok nappali ellátása pedig a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal kötött feladat-ellátási szerződés révén valósul meg.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzat a városban működő sportszervezetek és sporttevékenységet folytató civil szervezetek, valamint a természetvédelem, kulturális tevékenység, ifjúsági tevékenység, szociális tevékenység, hagyományörzés, egészségmegelőzés területén tevékenykedő civil szervezetek működését minden évben támogatja.

A Római Katolikus Egyházzal, valamint a Református Egyházzal az önkormányzat jó kapcsolatot ápol.

A TOP-5.1.2-16 Helyi foglalkoztatási együttműködések c. pályázati konstrukcióban Tiszakécske Város Önkormányzata konzorciumi formában valósított meg a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatallal és a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal közösen olyan programokat, amely a foglalkoztatás elősegítését, a helyi szereplők közötti információáramlás és véleménycsere ösztönzését célozta meg, többek között munkavállalói tájékoztató rendezvények, workshopok, fórumok szervezésével, melyekbe helyi gazdasági szereplők is bevonásra kerültek.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az EFOP-1.5.3-16 Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben c. pályázati konstrukció keretében Tiszakécske Város Önkormányzata konzorciumi formában valósított meg a tiszakécskei járás települési önkormányzataival és egyéb civil szervezettel közösen olyan programokat, melyek fő célja a foglalkoztatás elősegítése, a hátrányos helyzetű munkavállalók munkaerő-piaci felzárkózásának és elhelyezkedésének elősegítése, képzések megvalósítása.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Tiszakécskei Szentháromság Plébánia Teréz anya Karitás csoportja: nehéz helyzetben levők, hátrányos helyzetű családok megsegítése, élelmiszersomagok, ruhanemű szétosztása.

Gémes Mihály Közhasznú Alapítvány: az ifjúság keresztény szellemű nevelése, fiatalok bevonása az önkéntes karitatív munkába, ifjúsági programok szervezése, családok segítése, generációk közötti kapcsolatok erősítése, baba-mama klub működtetése.

Sportegyesületek: sportolási lehetőséghez való hozzáférés biztosítása, szabadidő aktív eltöltése, egészséges életmódra történő nevelés.

Fogd a Kezem Alapítvány: hátrányos helyzetű gyermekek pedagógiai, gyógypedagógiai célú megsegítését, esélyegyenlőségének kialakítását, fejlesztő eszközök, játékok, foglalkozások biztosítását, a településen élő gyermekek számára kulturális, közösségi és hagyományörző programok biztosítása.

Tiszakécske Városért Közalapítvány: Tiszakécske város fejlesztése. Az óvodai, valamint alapfokú nevelésről, oktatásról való gondoskodás. A gyermek és ifjúsági feladatokról gondoskodás. Közművelődési, tudományos, művészeti és sport tevékenység támogatása. Egészségügyi feladatok támogatása. A külterületen élő állampolgárok életminőségének javítása, a külterületi földutak, a külterületi csapadékvíz elvezető csatornák karbantartása.

Tiszakécske Város Szociális Otthonáért Közalapítvány: Tiszakécske Város Szociális Otthonának fejlesztése, Tiszakécske Város Szociális Otthonában lakók egészségügyi ellátás színvonalának emelése.

A Kecskeméti Római Katolikus Főplébánia a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek nappali ellátását, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátást biztosítja.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a hajléktalanok nappali biztosítja.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az esélyegyenlőség elősegítésében for-profit szereplők is szerepet vállalnak, jellemzően adományok formájában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A HEP elkészítését követően véleményezés céljából történő megküldése az érintettek részére:

- Tiszakécskei Polgármesteri Hivatal
- Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ
- Városi Óvodák és Bölcsőde
- Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár

- Tiszakécske Város Önkormányzatának Városgondnoksága
- Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Tiszakécskei Járási Hivatala
- Móricz Zsigmond Általános Iskola, Gimnázium Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola
- Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium
- Római Katolikus Plébánia
- Tiszakécskei Református Egyházközség
- Tiszakécskei Szentháromság Plébánia Teréz anya Karitász csoportja
- Gémes Mihály Közhasznú Alapítvány
- Fogd a Kezem Alapítvány
- Tiszakécskei Rendőrőrs
- Vagyonvédelmi és Bünmegelőzési Alapítvány
- Tiszakécskei Polgárőrség
- Barátság Nyugdíjas Klub.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A HEP elérhető az önkormányzat honlapján, az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság a végrehajtással kapcsolatban észrevételt tehet a Tiszakécskei Polgármesteri Hivatalban.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

10. 1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Foglalkoztatási nehézségek	Foglalkoztatási helyzet javítása
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Foglalkoztatáshoz szükséges alapkészségek, tudás hiányos	Foglalkoztatás elősegítését célzó programok
Gyermekek	Gyermekek nyári felügyeletének megoldásával kapcsolatos gondok	Nyári szünidei táborok gyermekek számára
Gyermekek	Gyermekeket fenyegető internetes veszélyforrások	Gyermekek digitális világ veszélyeivel kapcsolatos ismeretfejlesztése
Idősek	Idősek informatikai tudása, jártassága nem megfelelő	Idősek digitális tudásfejlesztése
Idősek	Idősek elmagányosodása, egészségügyi állapotának romlása	Időseket célzó programok
Nők	Gyermekneveléssel kapcsolatos hiányos ismeretek, egészségtudatos életmód hiánya	Édesanyákat célzó programok
Fogyatékkal élők	Középületek és egyéb humán szolgáltatást nyújtó épületek akadálymentesítettsége nem teljeskörű	Középületek és egyéb humán szolgáltatást nyújtó épületek, utak, járdák akadálymentesítése
Fogyatékkal élők	Szolgáltató szektorba tartozó épületek csekély mértékű akadálymentesítettsége	Akadálymentesítéssel kapcsolatos érzékenyítés
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A külterületen élők közszolgáltatásokhoz, egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférése korlátozott	Külterületen élők helyzetének javítása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A település lakosságának egészségi állapota nem megfelelő	A lakosság egészségi állapotának javítása

10.2. Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nincsenek hátrányosan megkülönböztetve.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, a nemen alapuló esélyek előmozdítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréseire.

10.3 Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

2	A lakosságA lakosságának egészségügyi állapotának javítása	településA lakosság egészségügyi állapotának javítása, nagyban befolyásolja az egészséges életkörülményeket, életmód a foglalkoztatási népszerűsítése lehetőségeket. Az egészség hiánya a munkavállalás útjában állhat, így megélhetési nehézséget okozhat a mindennapokban, amely a mentális egészségre is kedvezőtlenül hat.	településiLegyen jobb a Magyar Nemzeti Társadalmi Stratégia (2007-Felzárkóztató 2032), Időügyi Nemzeti Stratégia (2023–2030) (MNTFS) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató 2020-2030 (MNTFS)	Járási startmunka közfoglalkoztatási mintaprogram folytatása. Munkanélküliek bevonása a közfoglalkoztatási programba.	Polgármester, Tiszakécskei Polgármesteri Hivatal vezetője	2028. 12. 31. Egészségtudatos életmóddal kapcsolatos programokban résztvevők száma. Egészségügyi szűrvizsgálatok an résztvevők száma.	Humán erőforrások: Tiszakécskei Egészségfejlesztési Iroda humánerőforrása, Városi Óvodák és Bölcsőde humánerőforrása. Helyi iskolák humánerőforrása.	Önkormányzati forrás, pályázati forrás (lehetőség szerint), központi forrás	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Foglalkoztatási helyzet javítása	A mélyszegénységben élők és a romák foglalkoztatási helyzetének javítása, állnak szemben, munkanélküliség csökkenése amelynek következtében jövedelmi helyzetük, életkörülményeik romlanak.	Tiszakécske Város Önkormányzatán ak Gazdasági Felzárkóztató programja (2020-si 2025)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató 2020-2030 (MNTFS)			2028. 12. 31. Közfoglalkoztatottak száma	Humán erőforrások: Tiszakécskei Polgármesteri Hivatal humánerőforrása (személyügyi ügyintéző)	Központi forrás	Nem releváns
2	Foglalkoztatás elősegítését célzó programok	A mélyszegénységben élők és a romák foglalkoztatási helyzetének javítása, munkanélküliség csökkenése alapkészségei, tudása hiányos, amely a munkaerő-piacra való belépésüket akadályozza.	Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-) Tiszakécske Város Önkormányzatán ak Gazdasági programja (2020–2025)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztató 2020-2030 (MNTFS)	Foglalkoztatáshoz szükséges tudások Munkanélküliek bevonása a közfoglalkoztatási programba.	Polgármester, Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár humánerőforrása, Egyesített Szociális Intézmény Egészségügyi Központ humánerőforrása, megbízott oktatók. Technikai erőforrások: Városi Könyvtár és helyi iskolák technikai eszközparkja.	2028. 12. 31. Foglalkoztatást elősegítő programokon résztvevők száma	Humán erőforrások: Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár humánerőforrása, Egyesített Szociális Intézmény Egészségügyi Központ humánerőforrása, megbízott oktatók. Technikai erőforrások: Városi Könyvtár és helyi iskolák technikai eszközparkja.	Önkormányzati forrás	Nem releváns

II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	Nyári táborok számára	Nyári szüneti időszakok	A családban élő gyermekek okoz gondot, hogy aszámára táborozási lehetőségek felügyeletét megoldja a nyári időszak alatt, mivel a szabadidős szünet vagy akár tevékenység még a nagyszülők is biztosítása, mely dolgoznak. A hozzájárul a településen a gyermekek magán szervezésű felügyeletéhez, nyári táborok száma fejlődéséhez, kevés, az árát pedig szabadidejük nem minden család hasznos tudja megfizetni, eltöltéséhez a nyári főként, halszünetben többgyermekes családokról van szó.	A településen élő, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Társadalmi Stratégia (2007–2020-2030) (MINTFS)	Ingyenes, különféle tematikájú nyári táborok (pl. sport-, kézműves-, természet-, nyelvi tábori) Hivatali szervezésű gyermekek számára, nyári bölcsőde, szabadtéri tevékenységek megvalósítása tartalmas programokkal, felügyelet biztosítása.	2026. 08. 31. A táborokban, programokban résztvevő gyermekek száma	nyári Humán erőforrások: Tiszakécskei Polgármesteri Hivatal humán erőforrása, táboroservezők. Technikai erőforrások: 2024. január helyszíni biztosítása.	Pályázati forrás: TOP Plusz-3.1.3-23 Helyi humán fejlesztések (támogatási kérelem benyújtásának tervezett ideje: 2024. január)	Nem releváns
2	Gyermekek digitális világgal kapcsolatos ismeretfejlesztése	A településen élő, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Társadalmi Stratégia (2007–2020-2030) (MINTFS)	A településen élő, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Társadalmi Stratégia (2007–2020-2030) (MINTFS)	A gyermekek számára ismert fejlesztő, ismeretfejlesztő, számítógépes tanfolyamok, könyvtár a biztonságos internethasználat elősegítése céljából.	2028. 12. 31. Ismeretfejlesztő, számítógépes tanfolyamokban résztvevő gyermekek száma	Humán erőforrások: Arany János Művelődési (önkormányzati költségvetés), Központ és Városi Könyvtár humán erőforrása, (lehetőség megbízott oktatók szerint)	Önkormányzati forrás	Nem releváns	
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Édesanyjakat célzó programok	Az édesanyjak közötti kapcsolatos ismeretei hiányosak lehetnek, az egészségügyi életmód kialakításában segítségre lehet a szükségük, gyermeknevelésben segítség magatartás hiánya lelki terhet okozhat számukra.	Az édesanyjak közötti kapcsolatos ismeretei hiányosak lehetnek, az egészségügyi életmód kialakításában segítségre lehet a szükségük, gyermeknevelésben segítség magatartás hiánya lelki terhet okozhat számukra.	Baba-mama klub Polgármester, és Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár hasznos könyvtár elköltése érdekében, vezetője, amely lehetőséget ad a Egyesített tapasztalatcsere is. Szociális Gyermekneveléssel, az intézmény anyák egészségügyi magatartásának elköltésével kapcsolatos előadások, kommunikációs kampányok szervezése.	2028. 12. 31. Baba-mama klub Polgármester, és Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár hasznos könyvtár elköltése érdekében, vezetője, amely lehetőséget ad a Egyesített tapasztalatcsere is. Szociális Gyermekneveléssel, az intézmény anyák egészségügyi magatartásának elköltésével kapcsolatos előadások, kommunikációs kampányok szervezése.	Humán erőforrások: Arany János Művelődési Központ és Városi Könyvtár humán erőforrása, (lehetőség megbízott oktatók szerint)	Önkormányzati forrás	Nem releváns	

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térsvégi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térsvégi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a

figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

10.4. Elfogadás módja és dátuma

I. Tiszakécske Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Tiszakécske Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és a 317/2023. (XII.19.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Tiszakécske, 2023. december 19.

Aláírás